



PROTOKOL 2013

SYDSLESVIGSK FORENINGS 37. LANDSMØDE
9. NOVEMBER 2013 I HUSUM

Protokol fra Sydslesvigsk Forenings Landsmøde den 9. november 2013 på Husumhus i Husum

Dagsorden:

1. Valg af en mødeleder og en protokolfører
2. Landsmødets lovlighed
3. Vedtagelse af den endelige dagsorden
4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner
5. Regnskabsoversigt
6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning
7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge
8. De faste udvalgs beretninger
 - a. Teater- og koncertudvalget
 - b. Kulturudvalget
 - c. Årsmødeudvalget
9. Drøftelse af beretningerne
10. Status på arbejdet i SSF's og Dansk Skoleforenings integrationsudvalg
11. Status fra Samrådets arbejdsgruppe vedr. etablering af et Sydslesvigting
12. Tema til debat:
Sydslesvig i Danmark – pleje og videreudvikling af forbindelseslinjerne mellem det danske mindretal og Danmark.
Aktive fadderskaber, udflugter, arrangementer og fælles aktiviteter hen over grænsen.
13. "Ombudsmand for Sydslesvig" - forslag fra SSF-medlemmerne Lene Bastiansen, Thomas Ole Hegelund og Henrik Vestergaard
14. Valg af
 - a. Medlemmer til forretningsudvalget (§ 10, 10.3)
 - Formand
 - 2. næstformand
 - 2. bisidder
 - 1. suppleant
 - 2. suppleant
 - b. Udvalg (§ 10, 10.4)
 - Regnskabs- og revisionsudvalget
15. Kontingent
16. Dato for næste års landsmøde
17. Eventuelt

Dieter Paul Küssner: Tak til Ben - tak til ungdommens røst, der her med "Midt om natten" indleder vores landsmøde 2013. Tak skal du have, Ben (*bifald fra salen*). Vi ved, at belønningen venter. Hvis du havde været noget ældre, havde du nok fået tre flasker vin, men nu bli'r det cool cash.

Velkommen alle. På Sydslesvigsk Forenings vegne byder jeg alle delegerede og øvrige medlemmer af Sydslesvigsk Forening hjerteligt velkommen til landsmødet 2013 her på Husumhus.

En særlig velkomst ønsker jeg at rette til:

- Generalkonsul Henrik Becker-Christensen og frue
- Mindretalskommitterede for landet Slesvig-Holsten - Minderheitenbeauftragte des Ministerpräsidenten des Landes Schleswig-Holstein, Renate Schnack
- Formand for Grænseforeningen Finn Slumstrup
- 1. næstformand for Grænseforeningen Jens Andresen
- 2. næstformand for Grænseforeningen Jørgen Bruun Christensen
- Formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 Helge Moosmann
- Formand for Oberst H. Parkovs Mindefond Niels Henriksen
- Formand for Danmarks Samfundet Preben Petersen og frue

Kim Andersen ville gerne have været til stede, men har måttet melde afbud pga. en brækket ankel. Vi ønsker god bedring og glæder os til at møde ham igen her i Sydslesvig.

Knud Enggaard og frue er også faste gæster ved vores landsmøde, men Knud Enggaard er i år forhindret i at deltage pga. sygdom. Også en venlig hilsen til ham her fra Landsmødet.

Og så vil jeg i øvrigt byde hjerteligt velkommen til repræsentanterne for de sydslesvigske foreninger og institutioner og til pressen.

Inden vi går i gang med første punkt på dagsordenen, lad os synge "I østen stiger solen op", nr. 3, side 10, i vores sangbog.

1. Valg af en mødeleder og en protokolfører

Så skal vi til det! Vi skal have valgt en mødeleder. Forretningsudvalget foreslår medlem af SSF's organisationsudvalg Manfred Kühl som mødeleder. Er der andre, der hellere vil? (*Bifald fra salen*). Det er der ikke. Dermed er Manfred Kühl valgt. Tillykke Manfred.

Det næste ifølge vedtægterne er, at der skal udpeges en protokolfører. I ved jo, at landsmødet optages på cd for senere at blive udskrevet som landsmødets protokol. Ansvaret for denne proces har generalsekretæren. Jeg foreslår derfor, at generalsekretæren står som protokolfører.

Er der nogen indvendinger imod det? - Det er der ikke. Tak. Jeg giver ordet til landsmødets mødeleder, Manfred Kühl.

2. Landsmødets lovlighed

Manfred Kühl: Ja, det var jo overraskende. Tak for valget.

Allerførst skal jeg dog konstatere, at landsmødet er lovligt indvarslet. Ifølge vedtægterne § 10, afsnit 10.1 (1), skal landsmødet afholdes hvert år inden 1. december og indkaldes skriftligt af forretningsudvalget med mindst 8 ugers varsel, altså inden lørdag den 15. september 2013.

Indkaldelsen er dateret 12. september 2013, og blev udsendt samme dag.

Dermed kan jeg konstatere, at landsmødet er rettidigt indvarslet.

Ligeledes fremgår det af vedtægternes § 10, afsnit 10.1 (1), at dagsordenen og indkomne forslag udsendes mindst 2 uger før landsmødet, altså inden lørdag den 26. oktober 2013.

Dagsordenen med indkomne forslag samt den 'blå beretning' blev sendt ud den 24. oktober 2013.

Endvidere står der i vedtægterne § 10, afsnit 10.2 (5), at landsmødet indvarsles i Flensborg Avis eller på anden måde. Det skete torsdag den 26. september 2013 på SSF's KONTAKT-sider. Ud over at alle delegerede fik en indvarsling tilsendt, blev Landsmødets dagsorden omtalt torsdag den 31. oktober 2013 på SSF's KONTAKT-sider.

Har forsamlingen bemærkninger til dette? - Det er ikke tilfældet, og dermed kan jeg konstatere, at landsmødet er lovligt.

Inden jeg går videre med punkt 3, skal jeg opfordre dem, der ønsker at overbringe en hilsen til at meddele det til generalsekretær Jens A. Christiansen.

3. Vedtagelse af den endelige dagsorden

Dagsordenen følger de vedtægtsbestemte rammer.

For en god ordens skyld skal jeg læse dagsordenen op:

- | | |
|---|---------------------|
| 1. Valg af en mødeleder og en protokolfører | har vi lagt bag os! |
| 2. Landsmødets lovlighed | har vi lagt bag os! |
| 3. Vedtagelse af den endelige dagsorden | |
| 4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner | |
| 5. Regnskabsoversigt | |
| 6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning | |
| 7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge | |
| 8. De faste udvalgs beretninger | |
| a. Teater- og koncertudvalget | |
| b. Kulturudvalget | |
| c. Årsmødeudvalget | |
| 9. Drøftelse af beretningerne | |
| 10. Status på arbejdet i SSF's og Dansk Skoleforenings integrationsudvalg | |

11. Status fra Samrådets arbejdsgruppe vedr. etablering af et Sydslesvigting
12. Tema til debat:
Sydslesvig i Danmark – pleje og videreudvikling af forbindelseslinjerne mellem det danske mindretal og Danmark. Aktive fadderskaber, udflugter, arrangementer og fælles aktiviteter hen over grænsen.
13. "Ombudsmand for Sydslesvig" – forslag fra SSF-medlemmerne Lene Bastiansen, Thomas Ole Hegelund og Henrik Vestergaard
14. Valg af
 - a. Medlemmer til forretningsudvalget (§ 10, 10.3)
 - Formand
 - 2. næstformand
 - 2. bisidder
 - 1. suppleant
 - 2. suppleant
 - b. Udvalg (§ 10, 10.4)
 - Regnskabs- og revisionsudvalget
- Bilag vedlagt
15. Kontingent
16. Dato for næste års landsmøde
17. Eventuelt

Til pkt. 14 skal jeg dog nævne, at det ifølge vores vedtægter er de valg, der står på dagsordenen. Men da vi jo ikke kender valgresultaterne, kan det ske, at der skal tilføjes nogle punkter, nemlig suppleringsvalg - men det skal dette punkt afgøre. Så vær forberedt på, at der kan komme nogle ekstra valg under punkt 14.

Er der nogen i forsamlingen, der har yderligere bemærkninger til dagsordenen? - Det ser ikke sådan ud. Dermed er den vedtaget. I øvrigt stilles der i vedtægterne ikke krav om et bestemt antal delegerede, for at landsmødet er beslutningsdygtigt. Så landsmødet er beslutningsdygtigt uanset hvor mange, der deltager. Jeg kan meddele, at der på nuværende tidspunkt er 135 af i alt 198 stemmeberettigede til stede. Det må betegnes som et godt fremmøde.

Vi skal også vælge stemmetællere, så vi har det hele på plads. Vi har delt tællekommissionen op i 2 grupper, således at valgene kan gennemføres hurtigere. Forslaget lyder:

1. tællekommission

- Viggo M. Petersen
- Anne M. Christiansen
- Marike Hoop
- Finja Schulz

2. tællekommission

- Lars Petersen
- Kerstin Pauls
- Lars Thomsen
- Dorthe Weis Salchow

Er der andre forslag? - Nej, så er de valgt.

Ved samme lejlighed skal jeg gøre opmærksom på, at der ikke er mulighed for de delegerede at overdrage deres stemme til en anden person. Så her gælder reglen: én person én stemme, som de nu er registreret.

Inden vi går over til punkt 4, vil generalkonsul Henrik Becker-Christensen overbringe en hilsen.

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen: Kære landsmødedeltagere. Jeg vil gerne overbringe jer en hilsen fra den danske regering – og fra Dansk Generalkonsulat. Jeg og min hustru Grethe har - som vanligt – glædet os til at være sammen med jer her i dag.

Nu er der jo tradition for, at man på et landsmøde også kaster et blik ud af vinduet. Når vi gør det, kan vi konstatere, at dette er det første landsmøde i Sydslesvigsk Forening, hvor der efter flere år nu igen er faldet ro om mindretalspolitikken her i Sydslesvig.

Det er meget glædeligt. For mindretalspolitikken har i de sidste tre år og lidt til været udfordret på to afgørende områder: ligestilling af elevtilskud til det danske mindretals skoler og det danske mindretals fritagelse for 5 pct.-spærrereglen i valgloven ved landdagsvalg. Det er to af grundpillerne i den dansk-tyske mindretalsordning. Heldigvis er de forblevet intakte. Ligestillingen er genetableret og fritagelsen for 5 pct.-spærrereglen bevaret – og vel at mærke: uindskrænket. Det er to ting, vi fra dansk side har lagt og fortsat lægger overordentlig stor vægt på.

Jeg vil derfor gerne sige tak til den slesvig-holstenske landsregering for genindførelsen af ligestillingen på skoleområdet og samtidig også udtrykke min glæde over, at CDU nu igen går ind for ligestilling på dette område.

Tilsvarende var den 13. september en glædens dag, da den slesvig-holstenske landsforfatningsdomstol med rette tillagde København-Bonn erklæringerne en afgørende betydning – ja betegnede dem som "folkeretligt bindende" – og et flertal af dommerne i konsekvens heraf afgjorde, at fritagelsen for spærrereglen forbliver opretholdt i uændret form.

Hermed er den dansk-tyske mindretalsordning kommet tilbage på sporet.

Når vi så kaster blikket ind af egne vinduer – altså SSF's vinduer, kan vi jo konstatere, at det – jeg fristes til at sige: igen – har været et meget begivenhedsrigt og et meget aktivt år. Den Blå Beretning er i sig selv et vægtigt vidnesbyrd herom.

Blandt årets begivenheder hører også de arkæologiske udgravninger, der forgår så at sige lige uden for døren til SSF's museum ved Danevirke. Her er det under stor mediebevågenhed konstateret, at Danevirke er mindst 200 år ældre end hidtil antaget – så vi er tilbage til omkring 500 efter Kristi fødsel. Og man har samtidig fundet den gamle portåbning i Danevirke, hvor den nord-syd gående færdsel gennem århundreder har haft sit forløb. Det understreger endnu engang, at SSF med sit museum ved Danevirke så at sige sidder med nøglen til Danmarkshistorien. Det pålægger jer et særligt ansvar og fremhæver museets betydning i mindretalssammenhæng.

Det gælder også Mikkelsen – der jo er et Nordisk Kunst- og Cricketcenter i Sydslesvig. Her bliver båndene til SSF nu knyttet fastere. Det er godt med denne fremtidssikring. For Mikkelsen har jo i kraft af Henry Buhls store indsats i årtier haft en stor betydning for det danske mindretal, som rækker langt ud over denne landsdel, der styrker forbindelsen til Danmark og det øvrige Norden.

Den Blå Beretning bærer også præg af, at det er den nuværende formands sidste beretning. Når man nærlæser teksten, vil man se, at Dieter her på flere felter med en kærlig, men altid fast hånd gør status over udviklingen, ikke kun inden for SSF, men inden for mindretallet som helhed. Det vil jeg trygt overlade til drøftelse her på landsmødet – og i andet regi. Men jeg vil gerne selv i denne hilsen gøre en kort status over formandens virke.

Da du i 2003 blev formand for Sydslesvigsk Forening, begrundede du dit kandidatur med et udsagn om, at Sydslesvig og det danske mindretal havde givet dig så meget, at det nu var på tide, at du selv betalte af på gælden. Dertil er at sige, det var du nu begyndt på for længe siden. Eksempler herpå var Danmarks Radios grænselandsmagasin, hvor du med Siggie Matlok som med- og modspiller fortalte lytterne om Sydslesvig og det danske mindretals virke. Det var fremragende udsendelser, levende og fængslende. Det var den bedste pr- virksomhed, som landsdelen her kunne få.

Det andet, jeg vil nævne ligger lige for: din virksomhed som forstander på Jaruplund Højskole. Også her har du spredt lyset for de mange, der gerne vil vide mere om det danske mindretal og grænselandet. Det er folkeoplysning helt i Grundtvigs ånd!

Det har været en god ballast som formand for Sydslesvigsk Forening. I denne egenskab har du nu i 10 år været ambassadør for det danske mindretal i mange sammenhænge. Det være sig i Berlin, i Kiel og i København – og ikke mindst her på hjemmebanen i Sydslesvig. Samtidig har du på bedste vis været med til at give Sydslesvigsk Forening et ansigt udadtil og været med til at sikre kursen indadtil. Det er der al mulig grund til at sige dig tak for.

Afslutningsvis vil jeg – til jer alle – gerne sige tak for jeres indsats. Det gælder alle, der er til stede her i dag. Og det gælder de mange, der rundt omkring i landsdelen er med til at styrke sammenhængskraften i det danske mindretal.

Tak til formanden, tak til generalsekretæren og andre aktive i Sydslesvigsk Forening for et godt samarbejde med Generalkonsulatet.

Med disse ord vil jeg ønske jer et godt landsmøde.

Manfred Kühl: Tak for ordene. Jeg har lige fået en liste med navnene på dem, der ønsker at overbringe en hilsen, og jeg prøver at fordele dem i løbet af formiddagen. Den næste, der vil overbringe en hilsen, er Renate Schnack.

Mindretalskommitterede Renate Schnack: Kære Dieter, kære venner, liiw waane und liebe Freunde, auch das zweite Arbeitsjahr unserer rot-grün-blauen Landesregierung in Schleswig-Holstein steckt in minderheitenpolitischer Hinsicht voller Dynamik: für die Regional- oder Minderheitensprachen, für Sprachen im Kontext von Mehrsprachigkeit und Sprachenvielfalt, für Kultur und Kulturvereinbarungen und kulturelle Eigenständigkeit. Anders als es in früheren Regierungen üblich war, werden Fortschritte nicht nur vereinbart, sondern konkret in Rechtstexten abgebildet. Das gilt beispielsweise für Vorschläge zur Novellierung des Schulgesetzes, aber das gilt auch für die beabsichtigte Reform der Landesverfassung. Auf diese Weise wird Schritt für Schritt ein Prinzip verankert, das Gleichstellung verwirklicht und auch Gleichstellung gewährleistet.

Der Ministerpräsident hat ja in seiner Årsmøde-Rede alle diese Aspekte aufgegriffen und den Willen zur gemeinsamen Gestaltung bekräftigt.

Hjertelig tak for godt samarbejde i disse sammenhænge og bedste hilsner fra ministerpræsident Torsten Albig til jer alle. Det var en stor oplevelse og også en stor fornøjelse for ham at træffe så mange folk på årsmødepladsen i Flensborg og komme i kontakt med dem. Han følte den "danske spirit" og det danske engagement. Og han fik anerkendelsen fra enkelte deltagere for sin personlige indsats og hans politik, der er præget af ligestilling. Det synes jeg var usædvanligt og meget flot. Tak.

Die Freude über diese Entwicklung ist eng verbunden mit einem Kompliment an die Verantwortlichen in den dänischen Organisationen. Und ich will gerne herausstreichen, dass insbesondere SSF ein großer Dank für etliche Initiativen und Erfolge gebührt. Und da ein Wechsel im Vorsitz ansteht, will ich die Gelegenheit gerne nutzen, dir lieber Dieter, offiziell Dank zu sagen, für erfolgreiche und deine Umgebung inspirierende Jahre an der Spitze des SSF. Mit klarer und unmissverständlicher minderheitenpolitischer Haltung und Zielsetzung, die du in Schleswig-Holstein, im Bund, aber auch in Dänemark natürlich und auf europäischer Ebene konsequent vertreten hast.

Auch persönlich danke ich für ein vertrauensvolles Miteinander über all die Jahre hinweg. Deshalb bin ich froh, dass unsere Wege sich in europäischen Zusammenhängen wieder kreuzen werden, denn vieles von dem, was hier Form annimmt, muss dort noch dringend geregelt werden. Und die Impulse dazu, und darüber freue ich mich am meisten, werden von uns hier und dem deutsch-dänischen Grenzland ausgehen.

Vielen Dank für die Gelegenheit, hier ein kurzes Grußwort zu überbringen – ich wünsche allen eine gute Versammlung. Vielen Dank.

Manfred Kühl: Tak for din hilsen og for dit stadig aktive engagement for os. – Finn Slumstrup er den næste hilsenbringer.

Formand for Grænseforeningen, Finn Slumstrup: Kære venner. Også på dette landsmøde skal der naturligvis overbringes en varm hilsen til SSF fra Grænseforeningen.

Samarbejdet mellem vore to foreninger behøver jeg ikke bruge mange ord på. Det er udbygget og løbende bekræftet gennem snart mange år. Det er opbygget af en kombination af aktiviteter, der er veletablerede, og andre, der er på vej til at blive det. Som eksempelvis vort fortrinlige teamwork hvert år i juni måned under Folkemødet på Bornholm.

Men der sker også hele tiden nyt. Og i den forbindelse skal der ikke herske tvivl om, at vi i Grænseforeningen med ganske særlig interesse følger med i, hvad der kommer ud af den projektbevilling, de sydslesvigske organisationer har fået til at skabe oplysning om mindretallet til den danske offentlighed. Jeg ved godt, det slet ikke er et projekt, SSF er alene om, men jeg ved også, at en forøget oplysningsindsats mod nord vanskeligt kan skabes, hvis ikke SSF er med.

I Grænseforeningen har vi i disse måneder megen energi sat ind på så kvalificeret som muligt at medvirke til, at næste års store markering af 150 året for krigen i 1864 virkelig kommer til at give et løft i den danske interesse for grænselandet. Vel at mærke ikke blot for grænselandets historie, men også for dets nutid og fremtid. Det vil nemlig være en fattig fortolkning af erfaringerne fra Dybbøl, hvis det hele blot bliver til mindehøjtideligheder. Dybbøl har sat sig meget lange spor. Ikke blot frem til 1920, men også frem til 1945 og 1955, hvor grunden blev lagt under det nutidige mindretals levevilkår. Og hvor ud fra der voksede

en ny virkelighed på begge sider af grænsen med positive erfaringer i samliv mellem flertal og mindretal, som man mange steder i Europa endnu ikke er nået frem til.

Samarbejdet mellem Grænseforeningen og SSF er ikke personbaseret. Det hviler på en dyb fælles forståelse af det vigtige i at holde grænselandet levende som et stykke virkelighed, hvor danskheden er meget mærkbar syd for grænsen.

Men samarbejdet skabes af personer - og det præges også af dem. Og når Dieter Küssner i dag trækker sig tilbage som SSF-formand, så tager vi i denne sammenhæng afsked med en mand, som til fulde har dokumenteret personlighedens betydning i samarbejdet. For Dieter har været med til at præge alle sider af SSF's arbejde i kraft af begavelse, vilje og en til tider suveræn formuleringsevne. Dieter har skabt sproglige vendinger, der vil blive stående, eksempelvis, at mindretallet i Sydslesvig er "Danmarks forhavn."

Dieters temperament er velkendt. Også i samarbejdet med Grænseforeningen har vi mærket det. Der har været situationer, hvor jeg, alt mens bølgerne er gået højt, har siddet og tænkt, at vi minder vist en del om to gamle hanelefanter. For mig har de uenigheder, der somme tider har været, aldrig slået skår i samarbejdet eller den personlige sympati og respekt. Det kan hænge sammen med, at vi har kendt hinanden i mange år. Vi har jo i en fjern fortid begge været højskoleforstandere i Danmark. Men langt vigtigere er det, at der aldrig har været vaklen i bevidstheden om, at vi strider for en fælles sag – mindretallets trivsel – og vi hver især aldrig har betvivlet, at også den anden part argumenterede for det, han i situationen mente, var det rigtige for det fælles mål.

Det er en personlighed, der virkelig har fyldt i landskabet, som går af i dag. Grænseforeningen takker Dieter varmt for det store arbejde, han har gjort for både Sydslesvigsk Forening og sandelig også for mindretallet i det hele taget.

Og vi glæder os til samarbejdet med en ny formand og i det hele taget det fortsatte samarbejde med hele SSF. Det tager vi fat på om små to uger under den årlige Folketingstur i København.

Tak for jeres opmærksomhed og rigtig godt Landsmøde.

Manfred Kühl: Tak for din hilsen. Så vil jeg lukke den første del af hilsnerne og gå over til dagsordenspunkt

4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner

Tak for de smukke ord! Når man nu om lidt er gået af som formand, så må man jo igen både være sarkastisk og ironisk – det glæder jeg mig til. Jeg kom i tanke om det for lidt siden - jeg tænkte, det er sjældent, man får lov til at være med til sin egen begravelse (*latter*). Men smukt - og tak.

Inden jeg kommer med min mundtlige beretning, bør vi faktisk mindes alle de mennesker nord og syd for grænsen, der i årets løb netop har forladt os. Jeg vil bede jer rejse jer.

(Forsamlingen rejser sig for at mindes de døde i et minuts stilhed.)

Tak.

Når jeg kalder den sidste beretning fra min hånd for 'Sydslesvig i forening', så er det selvfølgelig, fordi det drejer sig om for et mindretal at finde ud af, hvordan vi holder sammen og samtidig kan bevare vores individuelle særpræg. Og det er min overbevisning, at det danske mindretal i Sydslesvig, i øvrigt sammen med det tyske mindretal og friserne, men især med det tyske mindretal nord for grænsen, er et 'lille spejlbillede af netop mangfoldighedens Europa'.

Sydslesvig i forening.

Det lille spejlbillede af mangfoldighedens Europa

For Sydslesvigsk Forening – den største kulturformidler i Sydslesvig - er kernen i det folkelige oplysningsarbejde viljen til at fastholde den ubetingede samhørighed med Danmark, det danske folk og dermed det danske sprog og dansk kultur. Vi gør det i bevidstheden om, at grænselandsmennesker ikke entydigt kan leve op til endsige indfri moderlandets normer og forventninger, men netop i vores foreninger har vi siden adskillelsen fra Danmark levet og formidlet dansk kulturliv, danske værdier og dansk væremåde, men nødvendigvis også med sydslesvigske særpræg, der betinges af, at vi lever i Tyskland og Slesvig-Holsten. Som dansk mindretal ser vi os selv også som formidlere og brobyggere mellem Danmark og Tyskland netop i samarbejde med friserne og det tyske mindretal. I øvrigt i et samarbejde, der ikke udvisker sprog- og kulturforskelle, men i respekt og ligeværd samler kræfterne for at skabe et grænseland, der i kraft af sin kulturelle mangfoldighed og fredelige samliv mellem nationer og kulturer, bliver en forbilledlig region og et godt levested for alle. På sin vis er vi det lille spejlbillede af Europa, hvor nationaliteternes, sprogenes og kulturernes mangfoldighed må og skal samarbejde for en human og ligeværdig fremtid.

Det danske livsgrundlag fastholdt trods en tysk hverdag

Store ord? Nej! Hvis vi vil noget med vores foreningsliv og kulturarbejde for sydslesvigske mennesker, hvis arbejdet skal bære frugt og få betydning for den enkeltes engagement og livskvalitet også i dialogen med det danske folk og den tyske nabo, så må foreningsarbejdet bæres af et solidt fundament, der ikke underspiller det danske, slækker på sprogbevidstheden for at lade multikulti være enerådende. Også i vores foreningsliv og kulturtilbud skal vi være åbne for dialog og samarbejde, men dialog og samarbejde må skabes ud fra ligeværdighed og anerkendelse af selvstændige og væsentlige værdinormer inden for sprog og kultur – for os det danske livsgrundlag levet i en overvejende tysk hverdag. Måske er det det stærkeste argument for et stærkt og varieret foreningsliv, at dansk væren, sprog og socialt nærvær overvejende må leves i foreningssammenhæng - en erkendelse, der forpligter os alle til at give foreningslivet en stærk dansk mindretalsstemme.

Det danske mindretal findes

For der findes nu ifølge forfatningsdomstolens afgørelse i Slesvig et dansk mindretal i Sydslesvig, hvilket konservative brushaner ellers havde betvivlet. Argumentet fra enkelte klagere mod valgresultatet til seneste landdagsvalg var ellers, der findes ikke et dansk mindretal, ergo er SSW's fritagelse for 5 pct.-spærregrænsen ugyldig. Dommerne erkendte naturligvis, at der er et dansk mindretal i Sydslesvig – og begrundede det bl.a. med, at Sydslesvigsk Forening garanterer et rigt dansk kulturtilbud, at Skoleforeningen driver danske skoler og at der findes en dansksproget avis. Dette er netop et stærkt og varieret dansk kultur- og foreningsliv, som SSF står for – det er netop selvfølgelig en solid garant for, at mindretallet har ansigt og kontur også i flertalsøjne. I øvrigt ville en dom, der gik SSW og mindretallet imod, have været en mindretalspolitisk katastrofe, idet den havde sat

grænselandsfredsaftalerne Bonn-København erklæringerne ude af kraft. Disse aftaler, som med rette kan kaldes for grænselandets grundlov, får deres egne bemærkninger i Årbogen 'formanden har ordet'.

Nu driver vi ikke foreningsarbejde for at få ret ved en forfatningsdomstol, men argumentationen i dommen viser, at et synligt og aktivt mindretal også erkendes af flertalsbefolkningen. Ikke mindst SSF/Den Slesvigske Forening har siden 1920 aktivt virket for både den nære foreningsbårne danske kulturformidling, der indtil adskillelsen af det politiske og kulturelle engagement efter Anden Verdenskrig – netop også omfattede varetagelsen af mindretallets politiske synspunkter og behov – og derved også kontakt og formidling til flertalsbefolkningen. Den politiske repræsentation er i dag i gode hænder hos vores mindretalsparti SSW. Men samfundsdebatten, mindretallets aktuelle eksistensstrategier, den brede demokratiske medlemsinddragelse i beslutningsprocesserne er ikke forbeholdt enkelte organisationer i mindretallet. Her er alle udfordret og alle har et medansvar for det forpligtende fællesskab, Sydslesvig i forening kræver.

Samrådet og Sydslesvigudvalget

Man kan naturligvis drømme om, at Det sydslesvigske Samråd blev sat i verden for at løse denne interne mindretalskommunikation, men foreningernes og organisationernes egeninteresse har gennem årene i mange vitale spørgsmål rejst tvivl om Samrådets fælles ansvar for hele mindretallet. Er man i tvivl om denne vurdering, kan man støtte sig til Sydslesvigudvalgets seneste udmelding efter bevillingsansøgningerne til det danske arbejde i Sydslesvig, hvor formanden for udvalget med rette beklager, at Det Sydslesvigske Samråd ikke har magtet i fællesskab at udarbejde en prioriteret ansøgning til statsstøtten, der her i finanskrisens magre år ikke opfordrer til store armbevægelser og merforbrug. Det ansvarlige Sydslesvig overlader således den nødvendige prioritering til Sydslesvigudvalget: det ubehagelige at skulle skære ned og sætte grænser. Det kan vi selvfølgelig ikke være bekendt. Vi må som myndige og ansvarlige mindretalsborgere kunne aftale en fælles indstilling, der tager udgangspunkt i den rammebevilling, Danmark og dansk økonomi lægger op til.

Sydslesvigs mindretal er ikke organisationernes, men fællesskabets ansvar

Man kan med rette sige, at SSF-formanden nu blander sig i den så højt besungne organisatoriske frihed i mindretallet, der tages til indtægt for, at demokrati, medbestemmelse og ansvarlighed er grundtenoren i mindretalslivet. Jeg betvivler ikke, at det gælder for den enkelte forenings og organisations indre virke, men i helhedsansvaret for mindretallets selvudfoldelse og prioriterede eksistens- og fremtidsønsker mangler en fælles ansvarlighed, der forener mindretallets samlede basis i et demokratisk forum, der kan afstemme mål og midler for vejen, vi ønsker at gå sammen. I det spørgsmål er vi alle ansvarlige for en fremtidig større inddragelse af mindretalsmedlemmerne i de ideelle og økonomiske beslutningsprocesser. Sydslesvigs danskhed er vores fælles ansvarsområde og vores fælles berigelse.

Sydslesvigs fællesskab og fælles fremtid bør være en naturlig dagsorden i alle vore foreninger og organisationer. Ønsker vi myndige mindretalsborgere, der engagerer sig i ønsket om at leve i forening med det danske mindretal, kræver det, at fællesskabets selvforståelse kan diskuteres og er til debat ikke kun i det særlige interessefællesskab, men afspejler en generel stillingtagen og holdning på tværs af foreningslivet og netop organisationerne.

Det spørgsmål diskuterer Samrådet for tiden uden større engagement og varme følelser på baggrund af vort seneste landsmødes opfordring til rådet om at undersøge muligheden for etablering af et Sydslesvigting, der i ordets betydning netop betegner en forsamling af befolkningen til afgørelse af offentlige anliggender. Reaktionen over for tingforslaget under de første høringer i Samrådet fremgår af rådets protokol, der konkluderer: "Allerede under den første høring var der dog en mærkbar modstand mod forslaget, hvor især Skoleforeningen og DKS fastholdt, at den nuværende struktur for beslutningsgrundlaget i mindretallet er fuldt ud tilstrækkelig, idet man ikke kunne forestille sig et parlament med reelle kompetencer set i forhold til de eksisterende foreninger."

Trods dette er SSF fortsat forpligtet af landsmødets beslutning og har derfor foreslået en offentlig konference, hvor skandinaviske tingmodeller fremstilles og evalueres. Vi mener fortsat, at offentlige anliggender for den sydslesvigske befolkning kræver bedømmelse og svar fra det samlede Sydslesvig i forening. Det kan i den sammenhæng være fornuftigt også at drøfte en ombudsmandsordning i Samrådsregi, men det er op til aftaleparterne, og temaet er jo sat på landsmødets dagsorden af nogle SSF-medlemmer.

Det forpligtende fællesskab

Da tinget næppe kommer på sigt, og Samrådet i sin konstitution ikke har bindende beføjelser for offentligt ansvar i mindretalsanliggender, må vi hver for sig arbejde for og højne bevidstheden om medleven og medansvar, når det gælder udformningen af mindretalslivet. Derfor diskuterer vi i SSF naturligvis, hvordan SSF og Skoleforeningen kan styrke sammenholdet mellem vuggestue-, børnehave- og skoleforældrene og bindingen til mindretallets kultur- og foreningsliv. Det er ikke indblanding i Skoleforeningens autonomi, men et ønske om at sikre mindretalsmedlemmerne en fuldgyldig binding til mindretallets eksistensgrundlag: så meget dansk sprog og kultur, der er muligt i en i øvrigt tysk hverdag. Når man kritiserer SSF for, at forældrebindingen til det danske kulturliv også er et anliggende, der diskuteres i vores hovedstyrelse og på landsmødet, så tilsidesætter man ønsket om et medansvar for både spørgsmål og svar i den offentlige debat inden for mindretallet. Det gælder for SSF som for andre foreninger i mindretallet, man kan ikke både være offentligt eje for mindretalsbefolkningen og samtidig frasige sig offentlig bevågenhed. For at fastholde det solidariske fællesskab og aktiv medleven i mindretallet, kræves alles ret til at stille spørgsmål for at finde de rette svar.

Arbejdsgruppen for medleven i mindretallet

Netop fællesskabet i mindretallet og tilknytningen også for nye medlemmer i mindretallet var en del af sidste landsmødets fremadrettede dagsorden. Inddragelse af bl.a. forældre i kultur- og foreningsarbejdet var omdrejningspunktet. Det har som nævnt ført til kritik af, at SSF bruger tid på landsmødet til at agere skolepolitisk, og at skolepolitiske emner ikke har noget at gøre på SSF's landsmøde. Lad os håbe, at den kritik bunder i en misforståelse af vores bestræbelser på at finde de bedste fælles løsninger for et fremadrettet og holdbart dansk mindretalsliv i Sydslesvig – et Sydslesvig netop i forening, hvor kulturforeningen bl.a. bidrager med skoleteater og skolekoncerter i snæver aftale med Skoleforeningen, og hvor Skoleforeningen lægger hus til, når foreningerne har brug for det. Netop symbiosen skole og forening har været og bør fortsat være en sikker basis for det folkelige arbejde i Sydslesvig. I det lys skal også forslaget om at nedsætte en fælles arbejdsgruppe mellem Skoleforeningen og SSF netop ses. Dens opgave er at udarbejde et integrationsprogram for ovennævnte nye medlemmer. Resultater er allerede synlige, og enkelte fælles oplysningsprojekter har fundet sted. Det glædelige er, at man på lokalt plan har fundet en samarbejdsmelodi, hvor skole og forening søger at styrke fællesskabet. Som eksempel har SSF Flensborg by sammen med

Cornelius Hansen-Skolen formået at finde sammen i en forrygende kulturdag, der netop skal styrke bindingen skole og forening. Lignende gode samarbejdsmodeller findes mange steder i Sydslesvig, men der er fortsat behov for initiativ og indsats. På sigt burde det være en selvfølge: ønsker man et Sydslesvig i forening, er skole- og kulturliv forbundne kar og hinandens forudsætning. Og når det gælder kulturlivet, tænker jeg selvfølgelig ikke kun på SSF.

Det fælles medlemskab bundet til hjem, skole og forening

Det er derfor, at vores kulturtilbud, som det bl.a. udformes og besluttes i distrikter, amter og udvalg, må og skal have en profil, der også dækker mindretallets forældregruppens ønsker og behov, og ubetinget i et samarbejde netop med skolens folk. Det er ikke utidig indblanding i en anden forenings autonome verden, men en håndsrekning til at samle Sydslesvig i forening, så vi med tiden finder det ganske normalt for en mindretalstilværelse, at hjem, skole og foreningsliv i forening er bekræftelsen på sindelagsvalgets holdbarhed. For sindelagsvalgets holdbarhed er nu engang forudsætningen for medejerskabet i det danske folkefællesskab: "Så længe I holder fast i os, så længe holder vi fast i jer", som det officielle Danmark har udtrykt det. De store fortællinger om mindretalslivet og Sydslesvig er et fælles ansvar og en fælles udfordring. Udfordringen ligger i den vigende interesse for og bevidsthed om vort danske mindretals eksistens i den danske befolkning, som vores ve og vel fundamentalt er afhængig af. Uden dansk medleven, velvilje og støtte vil store dele af det organisatoriske mindretal skrumpede betydeligt, selvom kernen i mindretallet fortsat vil leve efter: vi er danske og vi vil vedblive at være danske.

Oplysning og kommunikation om mindretallet i Danmark

For at imødegå den danske desinteresse og for at komme i fortsat forening med det danske folk, har Sydslesvigudvalget bevilliget projektstøtte til oplysning om mindretallet. Det fremtidssikrende vigtige oplysningsarbejde om mindretallet over for især folk i Danmark var et vigtigt anliggende i formandsberetningen til sidste års landsmøde. Under et møde med Samrådets informationsbærere hos generalkonsulen efterpå genoplivedes Samrådets kommunikations- og oplysningsprojekt, der var lagt i mølpose for år tilbage. Inspireret af Sydslesvigudvalgets opfordring om større engagement fra vores side, når det gælder informationen nord over, har Samrådet engageret det danske kommunikationsbureau Bysted til at udvikle en oplysnings- og kommunikationsstrategi, der i tæt samarbejde med Samrådets foreninger og organisationer skal barsele med løsningsmodeller for mindretallets kommunikationsstrategier 2013/2014. Foruden en fælles pressestrategi for foreningerne arbejdes der med moderne 'storytelling' på de nye medieflader. Alfa og omega i projektet er at modernisere de gode og store fortællinger, mindretallet har og kan byde på.

Mindretalsfortællingen i dagligdagen

En væsentlig del af den historiske og aktuelle arvemasse om de store mindretalsfortællinger er også SSF's indsatsområde. Den daglige hverdagshistorie i mindretalslivet former sig fortsat i hjemmet, i skolen og i foreningslivet. I vores verden er det distrikternes nære fællesskab, hvor socialt nærvær og kulturelle oplevelser fastholder os i mindretallet. For mange distrikter betyder møder med Grænseforeninger og venner i Danmark fortsat en væsentlig binding til fællesskabet hen over grænsen. Vore distrikter har desuden mulighed for gennem amternes kulturejser til Danmark at styrke kontakten til netop Danmark i dag – en vigtig ajourføring for et mindretal, der lever på afstand af den aktuelle samfundsudvikling i Danmark.

Det danske kulturfællesskab

Både distrikter og amter kan søge og får hjælp til kulturelle aktiviteter via vores faste udvalg. Både kulturudvalget, teater- og koncertudvalget og årsmødeudvalget oplyser om, fremmer og tilbyder kulturtilbud, der genspejler kulturlivets strømninger i Danmark. Om det er dansk teater, Sønderjyllands Symfoniorkester, Spil Dansk Dagen eller debat og folkelige foredrag, så binder oplevelsen os ind i et kulturfællesskab hen over grænsen. Sidegevinsten for mindretallet er ofte, at de danske aktører tager oplevelsen af Sydslesvig med hjem og bliver mindretalsambassadører. Sidste års store teaterseminar i Flensborg gav f.eks. en særdeles positiv respons hos gæsterne fra Danmarks Teaterforeninger, hvor mange refererede til konkrete planer om et genbesøg i vores rækker. Som vores formand for udvalget Hauke Paulsen udtrykker det: "Teaterseminaret - det var en megasucces!" Og dermed et bidrag til kataloget over engagerende fortællinger om mindretallet – fortællinger, vi har brug for at formidle til det danske folk.

De tilsluttede foreninger vigtige kulturformidlere

Også landsregeringen i Kiel bidrager om end mere beskedent i forhold til Danmark til sikringen af mindretallets kulturliv. Det kommer også vore tilsluttede foreninger til gode, hvor de seneste nedskæringer under den forrige regering er trukket tilbage. Vi klagede ikke dengang nedskæringerne blev kendt, for modsat nedskæringerne over for Skoleforeningen delte vi vilkår med de tyske kulturformidlere. Alligevel er det positivt og glædeligt, at vi kan give øget støtte til det betydelige foreningsengagement, der i et frivilligt folkeligt foreningslandskab varetager et bredt spektrum af kulturelle særinteresser, der beriger fællesskabet. Hver eneste tilsluttet forening er en styrkelse af vores Sydslesvig i forening – deres frivillige indsats for almenvellet er en del af Sydslesvigs enorme potentiale af frivillige, de daglige slidere, der sikrer mindretallets fundament.

Ældrestyrken hører til SSF's væsentlige arbejdsområder

Foruden de på landsmødet valgte faste udvalg har SSF endnu en vigtig arbejdsgruppe, der varetager vore ældre medlemmers interesser. Formanden for udvalget Leif Volck Madsen aflægger sin beretning for hovedstyrelsen, men også landsmødet bør orienteres om udvalgets indsats for vore ældre medborgere – en numerisk voksende medlemsskare, der både benytter foreningens generelle tilbud, men som med udvalgets særlige arrangementer for seniorer, ældreklubber, væresteder og højskoledage giver, som Leif Volck Madsen siger det "vore medlemmer og gæster nogle gode oplevelser, som på en eller anden måde gerne skulle bidrage til at sætte lidt kulør på tilværelsen, nu hvor de fleste af dem har lagt arbejdslivet bag sig". Den livgivende kulør omfatter bl.a.: gymnastik, seniordans og voksenundervisning for pensionister. Der bydes på vandringer i grænselandet, ture til Danmark og en uge på en dansk højskole. Emnekataloget for det humanitære udvalg byder desuden på en bred vifte af underholdning og foredrag. En betydelig indsats for ældrestyrken, som udvalget har stor ære af.

Danevirke Museum og Mindretalsudstillingen – porten til den store fortælling

Sydslesvig ejer en juvel, der funkler i den store fortælling om Danmarks tusindårige historie. Det er blevet SSF's opgave sammen med Gottorp-Stiftelsen at pleje, bevare og formidle Nordeuropas største voldanlæg anlagt i spændet mellem folkevandringstiden og middelalderen. Danevirke, der sammen med vikingebyen Hedeby og andre nordiske vikingesites søges optaget på Unescos verdens kulturarvs liste. Museumsinspektør Nis Hardt har om nogen formået stilfærdigt, men stædigt at give Danevirke både regional og dansk-tysk bevågenhed. De senere års omfattende landskabspleje, der både har frilagt store dele af voldsystemet og ikke mindst restaureret Valdemarsmuren, er nævneværdigt. Også

retableringen af skanse 14 fra tiden under den anden slesvigske krig, der på bedste fredsskabende vis involverede både tyske og danske aktive soldater, har højnet stedets historiske fortælling.

Ikke mindst en betydelig donation fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal gjorde det muligt at nedrive Truberg-ejendommen, der var bygget ind i volden ved museet, og den senere bevilling til udgravning af det derved frilagte voldstykke, har haft afgørende betydning for fundet af nye facetter af Danevirkes historie. Dels har udgravningerne frilagt Valdemarmurens begyndelse i forlængelse af tidligere voldanlæg. Og især har Truberg-grunden frigivet et blik ind i porten gennem Danevirke, der i et halvt årtusind var Danmarks og Nordens åbning mod Tyskland og det sydlige Europa. Og seneste triumf og trumf fra Danevirke lyder: Danmarks rigshistorie begynder givet 200 år tidligere end antaget. Juvelen funkler stadig og er netop en pant på, at vi ejer og varetager væsentlige kapitler af Danmarkshistorien – den store historie, som vi er fælles om.

2014 regnes der med, at ansøgningen om optagelse på verdens kultur arvs liste sendes til Unesco, men inden da er Danevirke naturligvis med i mindeåret for krigen 1864. I samarbejde med Historiecenter Dybbøl Banke, Fregatten Jylland og Dansk Landbrugsmuseum iscenesættes et projekt 'Kampen om Jylland 1864'.

Mikkelberg, mødestedet for dansk og nordisk kunst og med en betydelig samling af sydslesvigske kunstværker

I et halvt århundrede har Mikkelberg, der må betegnes som Dinne og Henry Buhls livsværk, givet Sydslesvig og Danmark både en fri og uafhængig talerstol og et vældigt udsyn over dansk og nordisk kunst. I mange år var kunstudstillingerne ledsaget af årlige efterårsmøder, hvor også kritiske røster og frisindede meninger kom til udtryk over for netop organisations-Sydslesvig. Her var et helle for dem, der spurgte og søgte svar uden at falde for den etablerede sandhed. Ledetråden var ofte, sagt med digteren Kurt Tucholsky: "Jeg tror den, der søger sandheden. Jeg stoler ikke på dem, der har fundet den." At agere som kritisk forum i mindretallets lilleverden er nødvendigt, men tærer på kræfterne. Mikkelberg har derfor de senere år koncentreret sig om den nordiske kunstformidling – og ikke at forglemme: samlet og udstillet sydslesvigske kunstneres værker repræsenterende et helt århundredes skabende virke.

For at fastholde og synliggøre sydslesvigske kunstneres kunstværker, har Mikkelberg siden Sydslesvigs Museumsforenings etablering i midtfirserne ført et tæt samarbejde med foreningen. Mange væsentlige udstillinger er det blevet til, og i begyndelsen ligeledes udstillinger til at belyse mindretallets historie og binding til dansk kultur. Her blev grundstenen lagt til den mindretalsudstilling, der i dag pryder Danevirke Museum.

Så for os er det helt klart, at de to kultsteder, Danevirke Museum og Mikkelberg, fremover vil være væsentlige bidrag til den store fortælling, som vi kan byde Danmark hernede fra Sydslesvig.

Men ellers internt har vi jo også vores mødesteder. Slesvighus er et af dem, for netop synlighed og medlemspleje i provinsen spiller en rolle, når SSF vedligeholder eller rejser nye forsamlingssteder for vore medlemmer. Det har de senere år været tilfældet i Sporskifte, Bydelsdorf, Kejtum og i Slesvig. Smertensbarnet over årene har især været Slesvighus, men efter gennemførelsen af 2/3 af genrejningsprojektet, har slesvigerne endelig fået et smukt og funktionelt forsamlingssted. Det er ingen hemmelighed, at det holder hårdt med

finansieringen, og selv om det er lykkedes at sælge Lolfod-komplekset, så mangler der midler til den endelige færdiggørelse. For at imødekomme også yngre SSF medlemmer har amtsstyrelsen sammen med en kommende brugergruppe udarbejdet et projekt Aktivitetshus, hvor ungdommelige fritidsinteresser: musik, computer, film etc. kan udfolde sig. Gottorp Amt håber, at sidste renoveringsfase kan gennemføres ved fondsstøtte. De fungerende rammer for foreningerne i Slesvig er selvfølgelig midlertidigt indskrænket af udlejningen af teatersalen til Landestheater, men her er det værd at huske, at uden dette lejemål og de store tilskud fra Slesvig By og Sydslesvigudvalget, ville ombygning og renovering slet ikke have været mulig.

I den forbindelse er det også ansvarligt at minde om, at udbygningen af Slesvighus fremover vil kræve langt mere til den daglige drift. Det er måske på tide også for SSF at vurdere og behovsanalisere, hvor mange af selv de mindste forsamlingshuse, det fortsat er forsvarligt at holde, eller om rettidig omhu kan sikre det lokale foreningsliv ved mindelige sammenlægninger. Det kræver naturligvis lokal tilslutning og viljen til samarbejde henover de faste distriktsgrænser.

Grænseforeningen

Trods de aktuelle anstrengelser i Samrådet for en bredere informationsstrategi over for især Danmark, ser SSF fortsat oplysningen om det danske mindretal som et vigtigt indsatsområde, der før som nu hører til foreningens prioriterede opgaver. I den sag har vi konstruktive og nære bånd til Grænseforeningen, hvor vi trods forskellige indgangsvinkler til formidlingsarbejdet satser på gensidig forståelse og inspiration. Forskellen i vores oplysningsarbejde ligger i sagens natur. Vi oplyser ud fra en selvforståelse som mindretal, der ønsker dansk nærhed – vi har skoene på og oplyser mindretalsnært, mens Grænseforeningen oplyser om os i en kærlig folkeforbindende kontekst. Samtidig har Grænseforeningen sit eget ansvar for at fastholde medlemskredsen – en opgave, der med 73 pct. mindretalsfjerne danskere kræver mere end en mindretalsvenlig dagsorden. Der er således god grund til fortsat at glæde sig over Grænseforeningens og dens mange medlemmers udelte interesse for deres danske mindretal. Samtidig er det en styrke i venskabsforholdet, at vi ikke skal være enige om alting. Vigtigt er, at dialogen og det praktiske samarbejde fungerer.

Mindretallene i et forpligtende fællesskab

I den større verden engagerer SSF sig ofte i øvrigt både sammen med SSW, Skoleforeningen og SdU i regionssamarbejdet mellem Region Syddanmark og Sønderjylland/Slesvig, DialogForumNorden, Mindretalsrådet og FUEV: 94 nationale mindretals europæiske interesseorganisation med kontor i Flensborg hos os.

FUEV med krav om europæiske mindretalsrettigheder

Internationalt er vi dybt forankret i de europæiske mindretals interesseorganisation FUEV. Sammen med Friserne og det tyske mindretal hører vi til initiativtagerne til dannelsen af organisationen i 1949. Bundet af loyalitet og solidaritet med andre mindretal i Europa, der ikke nær kender til vores optimale rettigheder, har vi gennem årene sammen med netop friserne og BDN, hjemmetyskerne, lagt meget arbejde i at fremme FUEV's anliggender. Senest har vores tidligere landsformand Heinrich Schultz i en lang årrække ydet en stor indsats i organisationen.

Seneste mindretalspolitiske initiativ for sikring af mindretalsrettigheder i det europæiske hus har været FUEV's ønske om et borgerinitiativ, der med indsamlingen af 1 million underskrifter skulle tvinge EU-kommissionen til at behandle den af FUEV udarbejdede

mindretallenes rettighedsliste, et katalog med selvfølgelige grundrettigheder, der også bør gælde for mindretal, som det gælder for flertallet. Desværre har kommissionen afvist ansøgningen, men FUEV har nu besluttet, at der er god grund til at klage over afgørelsen, at man vil gå rettens vej og for øvrigt at få initiativet til at blomstre.

Samarbejde til gavn for helheden

Vedrørende det udadvendte både regionale, nationale og internationale mindretalsarbejde gælder det, at kulturforeningen oprigtigt ønsker at virke til gavn for helheden uden at fratage andre retten til selvudfoldelse. Om det er sammen med SSW, SdU eller Skoleforeningen, så er der i alle afgørende mindretalspolitiske spørgsmål konsens og sammenhold. De små interessesærheder forstyrrer ikke mindretallets sande ansigt udadtil. I en del af de arbejdsopgaver nationalt og internationalt som også SSF står for gælder det, at vi i fællesskab med SSW og Skoleforeningen tilstræber optimale løsninger for Sydslesvigs mindretal i forening. For at sikre en solid fremtid for vor mindretalstilværelse, gælder det om både at have rødder og vinger. Rødderne sikrer den historiske konsens i mindretallets binding til det danske, mens vingerne både henter erfaringer uden for vores lilleverden, samtidig med vi viser verden, at mellemfolkelig respekt fremmer freden.

Og for at vende tilbage til vor egen foreningsverden. Der er grund til at takke alle de tusinder af frivillige, der året rundt i bestyrelser, i udvalg eller til årsmøderne gør en forskel med netop arbejdstøjet på. Uden ildsjælene spredt ud over hele Sydslesvig ville store dele af mindretallets kulturelle virke falde bort.

Tænk over det!

For at fastholde det lokale engagement og fortsat friste til medleven i foreningslivet, skal der sikkert også fremover justeres og revideres i foreningsopbygningen. Min erfaring med arbejdet i forretningsudvalget, der er ansvarlig for foreningens daglige drift og forpligtet til et helhedssyn i kulturformidlingen, kan give anledning til et sidste råd om netop justering og revision af dette vigtige udvalg. Jeg savner en ligeværdig repræsentation af alle amter i forretningsudvalget: et lidt større repræsentativt forretningsudvalg uden andre kasketter end netop forretningsudvalgsposten for netop at undgå dobbeltfunktioner.

Og så er der grund til at sige tak for venskab og støtte til de mange inden for og uden for mindretallet, herunder Sydslesvigudvalget, Grænseforeningen, vores generalkonsul og vores mindretalsrådgiver blandt mange.

Det gælder også de mange ansatte – ikke kun i vores forening – der lever og leverer solidarisk med mindretallet en stor indsats for at vi kan leve som dansk mindretal i forening.

På den baggrund er det let at sige til årets landsmøde: jeg tager ikke mod genvalg. Der er mange, der kan løfte opgaven at sikre mindretalslivet fremover, men alligevel tak for gode år sammen med jer.

Manfred Kühn: Vi siger tak til Dieter for en fyldig beretning. Under punkt 7 vil vi senere have lejlighed til at drøfte beretningen.

Nu har generalsekretæren ordet, for vi går videre til punkt

5. Regnskabsoversigt

Den 5. marts i år drøftede og godkendte hovedstyrelsen årsregnskabet for 2012. I det følgende vil jeg kort kommentere de væsentligste punkter i årsregnskabet, som I finder i den Blå beretning side 51.

Side 54: Den uafhængige revisors påtegning

Denne påtegning indeholder revision af årsregnskabet og erklæring om udført forvaltningsrevision. Det er revisorerne opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for deres konklusion: "Revisionen har ikke givet anledning til forbehold."

Side 54: Revisorernes konklusion

"Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2012 i alle væsentlige henseender er aflagt i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er også vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis."

Side 56: Sydslesvigsk Forenings årsberetning 2012

Beretningen ligger tæt op ad den måde, SSF's resultataftale 2012 med Sydslesvigudvalget er udformet på. I beretningen vurderes aktiviteter og regnskabstal set i forhold til foreningens mål inden for de enkelte kerneområder.

Side 67: Sammenstilling – Regnskab 2012

Regnskab 2012 balancerer med 5.349.491,29 € og udviser et underskud på 131.209,16 €.

A. Kulturelt område

Vore hovedindtægtskilder er: Foreningens kontingent på 226.622,83 €, gaver til SSF på 74.815,65 € og statens tilskud på 3.064.264,00 € samt tilskud fra Slesvig-Holsten på 390.000,00 € inklusiv støtte til Danevirke Museum på 30.000,00 €.

Dertil kommer:

B. Formueforvaltning

Indtægterne, der sætter sig sammen af renteindtægter, indtægter ved både ejendomme administreret af SSF og SSF's ejendomme, forsamlingshuset Danevirke samt foreningens pensionistboliger, beløber sig til i alt 762.851,30 €.

C. Skattefrie forretninger

Indtægter fra skattefrie forretninger i forbindelse med teater/koncert, forsamlingshus Flensborghus, Skipperhuset og Museum Danevirke er alt i alt på 487.766,27 €.

D. Skattepligtige forretninger

Indtægter fra skattepligtige forretninger i forbindelse med kulturaktiviteter i distrikterne, salg af Valdemarsflag, kiosk Danevirkegården og salg af julemærker er alt i alt på 96.775,87 €.

Underskuddet i 2012 er selvfølgelig ikke tilfredsstillende. Det skyldes hovedsageligt øgede renteudgifter i forbindelse med mellemfinansiering af renovering af 1. og 2. byggefase af Slesvighus og etablering af forsamlingshuset i Bydelsdorf. Denne mellemfinansiering har dog sikkerhed i en flerårig projektbevilling fra Bundesbeauftragter für Kultur und Medien frem til 2016. Mellemlfinansieringen vil delvist blive modsvaret gennem frasalg af Amtmandsgården og Lolfod 69 i Slesvig. Amtmandsgården blev solgt pr. 1. september 2012 og belaster regnskabet således kun i de første 8 måneder. Først i august i år lykkedes det at sælge Lolfod 69.

En anden grund til underskuddet er et merforbrug inden for SSF's kulturelle aktivitetsområde, som Årsmødeudvalget, Teater- og koncertudvalget og Kulturudvalget står for.

Side 69: A/V. Generalsekretariat / Kulturafdelingen:

Saldolinjen udviser et regnskabstal på 126.251,03 € og et budgettal på 124.400,00 €. Et blik på de enkelte poster viser, at posten årsmøde var budgetteret med 86.000,00 €, men regnskabet endte med et merforbrug på knap 10.000,00 €. Dette skyldes flere ansøgninger fra distrikterne samt forskellige andre aktiviteter.

Side 74: B/XII. Ejendomme, administreret af SSF:

Der er tale om ejendomme, der ejes af Skoleforeningen, men hvor SSF har indgået brugeraftaler. Saldolinjen udviser et regnskabstal på 107.778,86 € og et budgettal på 88.000,00 €. Merforbruget skyldes stigende driftsudgifter.

Side 74: B/XIII. SSF's ejendomme:

Budgettallet er 130.000,00 € og regnskabstallet er 204.480,31 €. Overskridelsen ligger i den løbende drift med godt 82.000,00 € pga. renter til Slesvighus samt driftsudgifter til Amtmandsgården indtil salget i september 2012 og til Lolfod 69.

B/XV. Foreningens pensionistboliger:

Saldoen viser et regnskabstal på -40.747,27 € mod et budgettal på -57.000,00 €. Der er altså tale om en mindre indtjening, end SSF havde forventet. Dette hænger sammen med nogle varmeafregninger, som har været for høje, hvor SSF har måttet refundere nogle midler til vores lejere. Derfor foreslås ved indtægterne en nedsættelse af budgettallet for 2013 til -50.000,00 €.)

Side 75: C/XVI. Teaterarbejde og danske koncerter:

Her er der et samlet merforbrug på 29.403,39 € for 2012 end oprindeligt planlagt, idet saldolinjen udviser et regnskabstal på 170.169,45 € i forhold til et budgettal på 140.760,00 €. På teaterområdet er der et underskud på godt 96.000,00 €, mens der på koncertområdet er et overskud på godt 19.000,00 €. Udgifterne beløber sig reelt til 522.003,53 € mod et budget på 407.500,00 €. På indtægtsiden er regnskabstallet -351.834,08 € og budgettallet -266.740,00 €. Udvalget har altså genereret flere indtægter end planlagt, men desværre har omkostningerne været større. Underskuddet skyldes primært 3 grunde:

1. Der har været færre publikummer pr. forestilling trods øget annoncering og markedsføring. Udvalget har haft større udgifter på alle forestillinger og koncerter. Ikke mindst annonceringen blev prioriteret meget højt, men på trods af øget reklameindsats og flere arrangementer udviklede publikumstallet sig under det forventede.

2. Udvalget havde satset på flere store arrangementer, bl.a. Peter Schaufuss Ballettens Tchaikovsky Trilogi og balletten Hamlet, en ekstra koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester. Selvom alle arrangementer var vellykkede, lå de gennemgående under det forventede.
3. Gennemførelse af teaterseminar 2012 i Campushalle Flensborg i samarbejde med Danmarks Teaterforeninger (DT) var en stor succes, ikke mindst pga. en rundrejse i Sydslesvig, der høstede stor ros blandt deltagerne. Desværre gav seminaret færre indtægter end udvalget havde håbet på.

Side 77: D/XXI. Kulturaktiviteter i distrikterne:

Her er der et samlet merforbrug på 32.174,62 € for 2012 end oprindeligt planlagt. Saldolinjen udviser et regnskabstal på 201.174,62 € mod et budget på 169.000,00 €. Udgifterne beløber sig reelt til 286.496,50 € mod et budgettal på 232.000,00 €. På indtægtssiden er der flere indtægter. (Regnskabstallet er -85.321,88 € og budgettallet er -63.000,00 €.) Udvalget har altså genereret flere indtægter end planlagt, men desværre har omkostningerne også inden for dette kerneområde været større. Underskuddet kan føres tilbage dels til et øget ansøgningsniveau fra distrikter og amter, og dels til stigende omkostninger til markedsføring. Endvidere har kulturudvalget finansieret alle årsmødeafslutningskoncerter. Disse omkostninger blev altså ikke dækket af årsmødeudvalget.

Alt i alt er der ifølge revisionsprotokollatet tilfredshed med måden, SSF har ageret på også i forhold til budgetplanlægning og -opfølgning. Men samtidig er det vigtigt at erkende, at der er behov for en opstramning af budgetdisciplinen inden for de kulturelle kerneområder. Og dette er sket, idet der er blevet etableret et endnu tættere parløb mellem kulturafdelingen og bogholderiet. Og så skal der selvfølgelig ikke sættes aktiviteter i gang, der sprænger udvalgenes budgetrammer.

Side 79: Balancen

Balancesummen er 22.847.925,05 €. (På aktiva-siden er der opført ejendomme, inventar, Slesvigsk Kreditforening og andre værdipapirer – alt i alt ligger anlægsaktiver på 22.467.704,92 € og omsætningsaktiver på 380.220,13 €. På passiva-siden udviser kapitalkontoen pr. 31.12.2012 et beløb på 14.624.538,90 €. SSF's kapital udgør i alt 16.337.997,82 €, mens SSF's gæld i alt er på 6.509.927,23 €.)

Gennem en øget budgetdisciplin skal det sikres, at SSF i år, navnligt på kulturområdet, kan sikre et mindre overskud til vores mellemregningskonto med staten.

Til sidst, men ikke mindst, vil jeg takke for det gode samarbejde med SSF's Regnskabs- og revisionsudvalg samt vore revisorer fra Sønderjyllands Revision og H.P.O. Wirtschaftspartner.

Der skal lyde en stor tak til såvel frivillige som medarbejdere i SSF for en positiv og loyal indsats. Alle har bidraget engageret. Vores folkelige og kulturelle hovedorganisation er en hovedhjørnesten i det danske arbejde i Sydslesvig. Det forpligter. Tak for ordet, og skal vi så ikke give vore medarbejdere et ordentligt klap med på vejen.

Manfred Kühl: Tak til generalsekretæren, der gav os et indblik i foreningens økonomi. Vi fortsætter med punkt

6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning

Formand for Regnskabs- og revisionsudvalget, Gerd Pickardt: Revisionen omfatter oplysninger i årsregnskabet, vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisionen er udført under iagttagelse af "Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v. der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget". Efter vor opfattelse indeholder regnskabet alle de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelse af de bevilgede midlers anvendelse og Sydslesvigsk Forening økonomiske status pr. 31.12.2012.

På et møde den 25. februar 2013 fik vi forelagt det reviderede regnskab, og udvalget har konstateret, at regnskabet er opstillet jf. bogholderiets tal. Revisionen har fremlagt deres bemærkninger til førnævnte årsregnskab og vi har gennemgået regnskabet.

Et underskud er altid uheldigt – en størrelsesorden på godt 130.000 euro har hidtil været ukendt for SSF – men som jeg før har nævnt, må vi erkende, at kultur koster penge, men samtidig er kulturformidling SSF's fornemste opgave. I denne sammenhæng skal bemærkes at underskuddet primært findes i stigende udgifter indenfor kultursektoren, og i de af SSF administrerede ejendomme samt i større renteudgifter. Disse kunne takket være gode aftaler med banken holdes inden for en rimelig ramme. Men samtidig har vi også fået bonus, og som eksempel vil jeg her gerne nævne Slesvighus.

Udvalget kan konstatere, at bemærkninger fra tidligere års beretninger er fulgt op, herunder bl.a. aktualisering af foreningens tingbogsattester, værdiansættelse af SSF's ejendomme, analyse af amternes tilskudsordning, sikring af foreningens fortsatte status for skattefritagelse, sikring af de tilsluttede organisationers aktuelle årsregnskaber og at aktuelle frigørelsesattester er fulgt op. Foreningens likviditet styrkes med stigende kontingentindtægter, sidste år et plus på 10.000 euro.

Vi tilslutter os revisionens anbefaling om at der arbejdes videre med at:

SSF's interne controlling styrkes såvel på kulturområdet som også i forhold til amterne. Revisionsfirmaets konklusion er, at årsregnskabet samt status pr. 31.12.2012 er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse. På grundlag af denne bemærkning anbefaler vi godkendelse af driftsregnskabet pr. 31.12.2012, som udviser et underskud på 131.209,16 euro samt status, som balancerer med 22.847.925,02 euro.

Afsluttende vil jeg på udvalgets vegne gerne fremhæve, at budgetdisciplinen i året 2012 gennemgående er blevet håndhævet professionelt. Det skal fremhæves at samtlige mål i resultataftalen 2012 også igen i år er blevet opfyldt. Tak.

Manfred Kühl: Tak til udvalgets formand for beretningen.

Under det næste punkt

7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge

beder jeg om tilkendegivelser fra dem, der ønsker at komme med bemærkninger. Når man kommer op på talerstolen, bedes man venligst først nævne sit navn og hvor man kommer fra. Ordet er frit.

Preben K. Mogensen, formand for SSF Flensborg by og distriktsformand for SSF

Flensborg-Nord: Tak Dieter for en god og fyldig beretning. Jeg har især bidt mærke i slutningen af din beretning, hvor du opfordrer til at tænke over en justering og revidering af foreningsopbygningen. På grund af din erfaring med arbejdet i forretningsudvalget kommer du med et forslag om en ligeværdig repræsentation af alle amter i forretningsudvalget. Et lidt større repræsentativt forretningsudvalg uden andre kasketter end forretningsudvalgsposten for at undgå dobbeltfunktioner. Her vil jeg dog sige, at vi er kørt godt med den nuværende ordning i hovedstyrelsen, hvor alle amter og også vore tilsluttede foreninger har mulighed for at komme til orde. Det synes jeg er ganske udmærket.

Jeg vil samtidig benytte lejligheden til at sige tak for at have haft dig som formand - tusind tak fra mig og fra Flensborg by og vores delegerede.

Otto Putzer, delegeret for SSF Harreslev: Formanden kom i sin beretning ind på et Aktivitetshus i Slesvig. Mit spørgsmål er, om det er et Aktivitetshus, der skal ligne Aktivitetshuset i Flensborg, og om man har et samarbejde med SdU eller om det skal være et rent SSF-anliggende.

Dieter Paul Küssner: Konceptet til renovering af 1. og 2. sal på Slesvighus blev til på eget initiativ og et forslag fra Gottorps amtsstyrelse. Der er tale om etablering af et aktivitetshus, der vil kunne tilbyde rammer for kulturelle arrangementer og aktiviteter over en bred front og rettet mod en bred målgruppe inden for det danske mindretal i Gottorp amt. Konceptet lægger op til, at der indrettes øvelokaler til bands, opholdsrum for unge og lokaler til medie- og IT-aktiviteter. Der lægges ligeledes op til kunstmaling og udstillinger samt almene værkstedsaktiviteter. Konceptet vil give Slesvighus en profil som et moderne multifunktionelt kulturhus.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, som består af unge fra alle organisationer i Slesvig by samt en gruppe elever fra A.P. Møller Skolen, der har udarbejdet et fint forslag til, hvad de kunne ønske sig for, at Slesvighus også bliver et mødested for dem. De unge mellem 15 og 18 år mangler nemlig rammer for et aktivt klubliv.

Medens Aktivitetshuset i Flensborg drives med bl.a. en bevilling fra Flensborg by, skal grupper og arrangementer i Slesvigs aktivitetshus ledes af kompetente personer, som vil stå for dette på frivillig basis uden økonomiske tilskud.

Det overordnede formål med det nye Slesvighus er at sikre tidssvarende rammer for det danske mindretals forenings- og kulturarbejde. Med et aktivitetshus på 1. og 2. sal vil Slesvighus som helhed kunne fremstå som et moderne, multifunktionelt kulturhus, der henvender sig til en bred målgruppe inden for det danske mindretal.

Aktivitetshuset vil indgå i den almindelige drift af Slesvighus og blive integreret i SSF's samlede budget.

Manfred Kühn: Tak for svaret. Er der andre, der har flere bemærkninger til formandens beretning? – Jeg kan konstatere, at det ikke er tilfældet. Derfor kommer vi nu til godkendelse af formandens beretning. Det er blevet besluttet, at den skal foretages skriftligt, og dertil skal den gule stemmeseddel nr. 1 bruges. Der stemmes ved at skrive ja eller nej eller afholdelse. Værsgo - det er 1. tællekommission, der samler ind.

Har alle afleveret stemmesedlerne? – Så er afstemningen slut og vi fortsætter.

Mens vi venter på resultatet, vil jeg bede Helge Moosmann overbringe sin hilsen til landsmødet.

Formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945, Helge Moosmann: Kære venner. Det er mig en stor glæde i dag at kunne sende en hilsen fra Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945, medlemmer som har et stort hjerte for jer og som stadigvæk har lidt penge til jer. Jeg skal også hilse fra Kirsten Langkildes Legats bestyrelse, og vi håber jo stadigvæk, at vi får nogle ansøgninger herfra. Vi må sige med garanti, at danskundervisningen hernede er blevet fremragende. Vi kan se det på den måde, de unge motiverer sig, når de gerne vil have en lille legatportion. Og det er vi selvfølgelig glade for. Desværre er det jo sådan, at renterne ikke er så store i øjeblikket, men vi kan alligevel glæde os over, at vi har uddelt 90.000 kr. i år til ungdommen på skolerne i form af legater til vores to store gymnasier og til de to skoler, der har med Ejderlandet at gøre, nemlig Husum Skole og Ejderskolen. Og det er vi glade for at kunne fortsætte med, for vi har endnu midt i proceduren fået så mange henvendelser, at det var svært for os at overskue, hvad nødvendigt var, hvem der skulle have hvad. Derfor har vi overladt det til rektorerne og skoleforstanderne at finde frem til dem, der bør have det. De har dog fået en lille henvisning på, hvad vi kunne tænke os, de skulle give til, nemlig til den bedste afgangselev, der måtte være på det pågældende sted, den elev, der har vist den største fremgang i årets løb og den elev, som skønnes at have været den bedste kammerat. Så de ting har vi sådan set fået på plads med ungdommen hernede. Og derudover giver vi også tilskud til både kunst, kultur, kirke og til de ældre, når der er komsammen og lignende. Samtidig giver vi lidt til ferierejser, der måtte foregå i Danmark. Det er sådan, hvad vi kan strække os til her og nu. Men I skal vide, at vi har et hjerte for jer, og hjertet er desværre sådan, at det ikke kan blive større, men det kan beløbene til gengæld. Vi håber så på, at det kommer frem i tiden.

Jeg må lige sige til jer, at vi har to legater på hver ca. 1 million, som vi får renteniveauet af, men før havde vi jo kun en af dem og resten det var ret små legatportioner, hvor folk med hjerte for Sydslesvig havde givet til foreningen til uddeling. Dem har vi så fået skrevet sammen til et stort legat på 1 million. Og det er de eneste to legater, vi har nu: Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 og Kirsten Langkildes Legat. Alle de andre er gået ind. Vi modtager stadigvæk nu på 8. år ansøgninger til de små legater, som ikke eksisterer mere. De er inddraget, og det er godkendt fra højeste sted.

Så vil jeg gerne sige tak til vores afgående formand. Vi har sat stor pris på dig, og vi synes, vi altid har fået en god modtagelse hernede af dig og af hele Sydslesvig. Af hjertet tak for din indsats hernede, og tak til jer alle, for at vi altid føler os godt tilpas, når vi kommer herned.

Tak skal I have.

Manfred Kühn: Tak til Helge Moosmann for denne hilsen. – Jeg giver ordet til Preben Petersen.

Formand for Danmarks-Samfundet, Preben Petersen: Tak for invitationen til Nina og mig til at deltage i Sydslesvigsk Forenings landsmøde her i dag og for muligheden for at overbringe denne hilsen fra Danmarks-Samfundet.

Jeg blev valgt til landsformand for Danmarks-Samfundet tidligere på året, og derfor fik vi også invitationen til at deltage i årsmøderne, som blev til en fantastisk oplevelse. Samtidig inviterede Franz Dittrich, som er et fremragende bindeled mellem SSF og Danmarks-Samfundet, mig til at holde St. Hans-talen på Christianslyst. Vi mødtes dagen inden sammen med Gaby Böttinger til en faneindvielse i Kobbermølle, og den 23. juni havde Franz inviteret til en god introduktion til Sydslesvig. Besøg på Slesvighus, besøg på Flensborg Avis' lokalredaktion i Slesvig, besøg ved A. P. Møller-Skolen og rundvisning på Danevirke Museum ved Nis Hardt.

Efter aftale med Franz og Gaby arbejder Danmarks-Samfundet på et fanebærerkursus som et tilbud til fanebærerne her i Sydslesvig. Senere skal vi markedsføre tilbuddet nord for grænsen. Vi arbejder med et undervisningsforløb om Dannebrog som et nationalt samlingsymbol til brug såvel her i Sydslesvig som nord for grænsen.

Endnu en gang tak for en meget hjertelig og venlig modtagelse af Nina og mig her i Sydslesvig gennem det seneste halve år. De naturlige konsekvenser er blevet et medlemskab i SSF og et abonnement på Flensborg Avis. Tusind tak.

Manfred Kühn: Tak for din hilsen. – Så beder jeg formand for Dansk Skoleforening, Per Gildberg, om at komme herop.

Formand for Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Per Gildberg: Kære landsmødedeltagere. Fra Skoleforeningens side plejer vi ikke hvert år ved Landsmødet at komme med en hilsen til SSF, selv om der kunne findes mange gode grunde til at gøre det. Men Landsmødet 2013 er noget anderledes, da det er Dieter Küssners sidste landsmøde som formand i SSF. Derfor, kære Dieter, er hilsnen mest en hilsen til dig.

Du har nu i mange år, specielt udadtil, på en fremragende måde tegnet mindretallet. Med din erfaring, din intelligens og din boglige viden har det for mig, og jeg tror for alle, været en fornøjelse at høre dig introducere os, mindretallet, den størrelse, vi er og hvorfor, overfor politikere og andre samarbejdspartnere fra nord, syd, øst og vest. Den introduktion om mindretallet, som nyansatte i Skoleforeningen ved de såkaldte kyllingekurser i flere år fik af dig, er berømte. Til dels lige så berømt er din omgang med os andre aktører i mindretallet, når vi i interne drøftelser ikke var af din opfattelse, efter din mening ikke forstod sagen eller var for passive. Da "brusede det mangan en gang i dit blod"- som digteren siger, og vi fik alle læst vore levitter.

Din begavelse, din sagkundskab og dine retoriske evner førte til, at du aldrig var en nem kombattant, men man kunne på den anden side tidligt i en forhandling mærke, i hvilken retning, det gik. Der var intet med en taktisk åbning, som i et skakspil.

Som dig er vi i Skoleforeningen helt klart af den opfattelse, at mindretallet er en enhed. Vælger man vore skoler eller vore institutioner, har man valgt det danske mindretal som kulturelt ståsted for sin familie. Alle nye, som kommer til os, får en grundig introduktion om helheden, om konsekvensen af et valg pro Skoleforeningen og mindretallet. Vi gør det helt klart, hvilke forventninger vi har til nye medlemmer. Den såkaldte "søskendebat", vi havde

for 2 år siden, svækkede ikke den forventningsholdning, vi har til alle forældre og familier. Den præciserer kun den myndighed, som tilkommer alle forældre i vores samfund.

Vi vil, i et positivt samarbejde med SSF, overbevise og hverve alle vore medlemmer til et frivilligt medlemskab i SSF, men betoningen ligger på frivilligt, ikke på automatisk forpligtelse. Vi stiller som altid hus og rum til disposition for alt frivilligt kultur- og fritidsarbejde i de andre organisationer, vi hverver for, at alle vore medlemmer stemmer SSW ved valg, holder Flensborg Avis, benytter Dansk Kirke til kirkelige handlinger osv., osv.

Vi har et levende demokrati i Skoleforeningen, og vi vedkender os ansvaret for de ca. 90 mio. euro, vi pr. år modtager fra den danske og den tyske stat til at drive dansk pædagogisk virksomhed for det danske mindretal i Sydslesvig.

Derfor, kære Dieter, kan det godt være, at vi i form er uenige om nogle ting, i indhold bestemt ikke.

Tak for samarbejdet, tak for din indsats for helheden og for Dansk Skoleforening for Sydslesvig.

Din efterfølger overtager et par store sko.

Manfred Kühl: Tak for din hilsen, Per.

Nu er resultatet af afstemningen om formandens beretning samt decharge kommet:

afgivne stemmer	133
blanke stemmer	3
nej-stemmer	1
ja-stemmer	129

Dermed er formandens beretning godkendt, og formanden har fået decharge.

Vi fortsætter med dagsordenens punkt

8. De faste udvalgs beretninger

og jeg giver ordet til Hauke Paulsen, formand for Teater- og koncertudvalget.

a. Teater- og koncertudvalget

Formand Hauke Paulsen: Jeg var godt klar over, at det var store udfordringer, jeg gav mig til, da jeg sidste år fik vist jeres tillid og blev formand for Teater- og koncertudvalget. Jeg var jo ikke gået i byen med ønsket om de store forandringer. Selv om man siger "neue Besen kehren gut", var det ikke meningen, noget skulle fejes væk. Men at det ville være så svært at feje Karin Gooses fodspor væk, overraskede mig. Hun savnes i arbejdet og af folk rundt omkring. At hendes erfaring og ressourcer mangler, kan godt mærkes.

Min nye udfordring som formand for Teater- og koncertudvalget startede hårdt ud med teaterseminaret, som ugen efter sidste landsmøde blev holdt hos os i Campushalle eller

Flensarena, som den var blevet omdøbt til lige inden arrangementet. Seminaret blev indledt med et tilbud til deltagerne om at få en tur rundt i Sydslesvig, der skulle give et lille glimt af mindretallet. Turen var en stor succes og førte til, at mange i hvert tilfælde ville tage turen til Sydslesvig igen.

Til seminaret var der knap 500 mennesker, producenter, skuespiller, teknikere og teaterforeninger. Selve seminaret blev ligeledes bedømt meget positivt, kun maden fik et lille minus. Vi kan være glade og stolte over det, der blev præsteret i den weekend og alle de gode historier om Sydslesvig, der kunne tages med hjem til Danmark. Her er jeg nødt til at fremhæve de ansatte, som præsterede noget udover det sædvanlige - mange tak.

I sommers havde jeg fornøjelsen af at overvære receptionen i anledning af Folketeatrets 50-års jubilæum, hvor jeg med glæde lyttede til formandens tale og ved siden af mange interessante og sjove historier bed mærke i, at Sydslesvig også fremover selvfølgelig vil være en vigtig del af deres arbejde.

Hun refererede til et besøg i Sydslesvig samt til seminaret, der havde gjort et stort indtryk på hende og bestyrelsen, og som var med til at øge viden om Sydslesvig. Det glædede mig at høre, at Sydslesvig i den grad er i deres bevidsthed. Så der hersker ikke tvivl om, at Folketeatret også fortsat gerne lægger deres turnéer forbi Sydslesvig.

Hvilket de så også gjorde i den netop startede sæson, hvor det var dem, der havde den første forestilling i Stadttheater i Flensborg med deres jubilæumsforestilling "I vores bus er glæde". I den anledning bød vi på en lille reception for skuespillerne og tilskuerne. Vi synes, det var værd at markere teatrets 50-års turné-jubilæum, og det blev bemærket positivt hos ensemblet og publikum.

Også Sønderjyllands Symfoniorkester kunne i disse dage fejre 50-års jubilæum, og også det markerede vi med en bid brød og en drink efter sæsonens første symfonikoncert, hvilket både gæster og orkester var vældig glade for.

Så vi fik da udnyttet jubilæerne til at fortælle gode historie om Sydslesvig, og det er kultur jo ikke så dårlig til endda.

Men jeg må skuffe alle dem, der forventer, at alle forestillinger og koncerter bliver sådan. I et lille udvalg, som skulle screene problemer med dalende besøgstal og mulige tiltag for at gøre tilbuddet mere interessant, fik vi netop det resultat, at det var nødvendigt at lave noget ud over selve forestillingen. I den forbindelse vil jeg gerne takke Povl Leckband, der var med på initiativet.

Man kan ikke ligefrem sige, at de ting, vi satte i gang, bærer frugt lige med det samme, men da udvalget og ikke mindst jeg, efter et mindre overforbrug af økonomiske midler i fjor med tydelige ord blev opfordret til at holde os til budgettet, holdt vi lidt igen. Og det skal ikke være usagt, vi har på intet tidspunkt agerede uden den fornødne respekt for budgettet.

På trods af de i mine øjne uhensigtsmæssige besparelser, især på PR-området, der bider sig selv i halen, når man vil øge tilskuertallet, landede vi dog økonomisk blødt.

I det netop startede program satsede vi atter på kvalitet. Af økonomiske grunde var ikke alt muligt, så vi valgte at reducere antallet af forestillinger og koncerter, hvilket ingen havde lagt mærke til, hvis ikke jeg havde nævnet det.

Til gengæld har vi fået rigtig mange positive tilkendegivelser, og dem er vi selvfølgelig glade for. Og de dårlige tilbagemeldinger får vi jo leveret med Flensborg Avis.

Nogle enkelte bed mærke i, at der i vores programbrochure manglede navnet på et udvalgsmedlem, og det er fordi, vedkommende af private grunde valgte at stoppe. Derfor arbejder vi p.t. med et mindre udvalg. Men som I kan se på brochuren, har jeg som mand ikke meget at skulle have sagt blandt alle pigerne. Lyserød var bestemt ikke mit valg.

Tak for denne gang, og jeg håber, vi ses mange gange til teaterforestillinger og koncerter i løbet af sæsonen.

Fortsat godt landsmøde.

Manfred Kühl: Tak til Hauke for en god beretning. – Formand for kulturudvalget Bjørn Egeskjold kan desværre ikke være her i dag, han har måttet melde afbud på grund af sygdom. Kirsten Vognsen Weiß vil holde beretningen for ham. Værsgo.

b. Kulturudvalget

Medlem Kirsten Vognsen Weiß: Det er altid spændende at komme til landsmødet, især når man træder ind ad døren og får at vide, at jeg skal aflægge beretning i stedet for Bjørn. Så jeg vil gøre opmærksom på, at jeg læser den beretning op, som han har skrevet:

For et år siden stod vi i kulturudvalget over for et formandsskifte, og valget faldt på Bjørn Egeskjold. Han betingede sig dog, at det var noget, vi gjorde i fællesskab og samarbejde, så arbejdsopgaver fordeles på os alle og sådan er det blevet – som I kan se i dag.

Det er naturligvis hans opdrag som formand at berette om vores arbejde i det forløbne år.

Det er et broget og mangfoldigt udbud af kulturelle arrangementer, vi har kunnet give tilsagn om større eller mindre støtte. Jeg skal ikke her gennemgå helle viften, men slå ned på nogle typer af arrangementer og kærneområder.

I alt er der i 2012 blevet afholdt mere end 50 koncerter, foredrag m.m. med støtte fra kulturafdelingen, og de blev besøgt af mere end 5.000 publikummer. Her er Spil Dansk-arrangementerne ikke medregnet, og indtil nu er der i 2013 blevet afholdt mere end 40 arrangementer med op mod 4.000 publikummer. Året er ikke til ende endnu, der ligger stadig arrangementer forude, men det kan der så summeres op på næste år.

Af de arrangementer, der er afholdt i 2012/13, er mange, som i de foregående år, blevet til i samarbejde med andre interessenter gennem større eller mindre tilskud fra kulturbudgettet. Vi arbejder sammen med SdU, kirken, biblioteket og enkelte eksterne arrangører, som har programpunkter, der appellerer til mindretallet – dvs. programpunkter med dansk indhold.

Det skal i den forbindelse nævnes, at der af forskellige årsager blev brugt flere penge end budgetteret. Det er der i år blevet strammet op på ved, at vi har fået bedre redskaber til at have overblik over den finansielle situation – hvilket økonomiafdelingen løbende arbejder på at gøre endnu bedre, så vi altid har de mest aktuelle tal at arbejde ud fra, hvilket er af afgørende betydning for et udvalg som kulturudvalget, der behandler ansøgninger gennem hele året. Hvis vi ikke løbende kender bundlinjen, kan det være svært at holde sig inden for rammen. Det er vigtigt, at vi får mange og gode arrangementer her i landsdelen, men det er naturligvis også vigtigt, at økonomien ikke løber løbsk.

Et andet tiltag til at få midlerne til at strække længere, et at vi nu også i langt højere grad er gået over til at bede distrikter og amter om at medfinansiere deres arrangementer ud fra deres økonomiske formåen. Det arbejder vi i øjeblikket på at få formuleret til en ændret tilskudsordning – tilskudspraksis – men den endelige formulering er endnu ikke på plads, men den vil så snart, vi har den klar, blive kommunikeret ud til amter og distrikter.

Jeg vil nu komme med et par nedslag i de arrangementer, der er løbet af stabelen i 2012/13.

Jazz

Jazz på Flensborghus er stadig et tilløbsstykke, med musik af høj kvalitet og mange besøgende, både "faste" besøgende, men også ofte folk, som har hørt om det og kommer i bevidstheden om at man aldrig går forkert, når man kommer til jazz på Flensborghus – tak til Knud Ramm-Mikkelsen for stort engagement og stor indsats.

Poetry slam

Som vi bebudede sidste år, hvor vi for første gang havde poetry slam, som er et arrangement, der drejer sig om poesi, har vi gentaget arrangementet, hvor det igen var en stor succes med 200 deltagere. Det er nok kommet for at blive, og det er godt at se, at der er opbakning til arbejde med sprog og kultur.

Bredden

Vi må også sige, at der er stor bredde i udbuddet. Jeg vil i flæng nævne Lukas Graham, Rasmus Lyberth, Basix, Almost Irish, Jørgen Leth, Tina Dico, MC Hansen, lanterneroning, Helene Blum & Harald Haugaard, kirkerock og meget mere - koncerter, foredrag og andre kulturelle arrangementer ud over hele Sydslesvig. Sådan skal det være, og sådan vil det fortsat blive.

Økonomi og samarbejde

Som tidligere antydte, og som det blev bebudet allerede på sidste landsmøde, lykkedes det ikke at holde budgettet i 2012. Der var et par koncerter, der var ret hårde ved budgettet. Samtidig var det ikke altid let for udvalget at se, hvordan bundlinjen så ud. Det er blevet bedre, og der arbejdes løbende med forbedringer på det område, så det ser ud til, at vi holder os inden for rammerne i år.

Vi vil som udvalg opfordre til, at ansøgninger til Kulturudvalget kommer ind i så god tid som muligt, og til, at man får afrapporteret og afregnet med kulturafdelingen så hurtigt som muligt. Det vil gøre det lettere at holde styr på bundlinjen. Retningslinjer og regler for tilskud ligger ved sekretariatene, så hvis man er i tvivl om fremgangsmåden, kan man få hjælp dér.

Vi vil blot sige tak til kulturafdelingen og resten af udvalget for et godt og inspirerende samarbejde. Det er godt, at der er et bredt, broget og righoldigt kulturudbud spredt ud over

hele Sydslesvig – og det er sådan, det skal være. Så fortsæt det gode, mangfoldige arbejde ude i amter og distrikter. Vi i udvalget vil søge at gøre det samme og fortsat arbejde for kulturens bredde og mangfoldighed.

Jeg ønsker alle et fortsat godt landsmøde.

Manfred Kühl: Tak til Kirsten Vognsen Weiß, som hurtigt kunne træde til at give os beretningen. – Til

c. Årsmødeudvalget

Formand Gitte Hougaard-Werner: Så kommer vi til endnu en mundtlig beretning - årsmøderne kalder.

På sidste landsmøde bekendtgjorde vi, at det gamle motto også var det nye, men en masse skete, og udvalget ændrede mening og motto – og det fortrød vi ikke. Det nye motto blev "Sydslesvig kalder" – og det gjorde vi ved i alt 43 møder rundt om i landsdelen, da vi gennemførte de 89. danske årsmøder fra den 7.– 9. juni 2013.

Med ligestillingen i hus kom solen tilbage til Sydslesvig og til årsmøderne. Set i bakspejlet synes vi, at det har været nogle fantastiske dage med højt humør, sol og mange gæster og venner fra både nord og syd, der hørte vores kald og kom til årsmøde.

Et af vore nye tiltag var skolebesøgene, hvor vi mødte unge nysgerrige, engagerede, åbne og ærlige elever. Udvalget følte sig særdeles velkomne overalt, så tak for det. Slutendelig var det en spændende og lærerig rundtur, som resulterede i et inspirerende idékatalog fra de unge, som vi offentliggjorde på hjemmesiden og i avisen, og dette førte til flere nye tiltag i distrikter og amter. Desuden håber vi med denne oplysningsrunde at have fanget nogle af de unges opmærksomhed – skabt lyst til at komme, være med, aktivt eller passivt, da det er mindretallets store fælles fest. Dette vil vi gerne pointere igen og igen for derigennem at skabe samarbejde, fælles medejerskab og glæde ved vore årsmøder, så vi kan overleve langt ud i fremtiden.

Et indslag, som vi for nyligt fik tilsendt, viser, at vore besøg gjorde en forskel, og det vil udvalget gerne vise jer her – så de næste 8 minutters tid tilhører eleverne fra Sønderbrarup danske Skole. God fornøjelse.

(Video vises).

Tak til Matti Ulrich og eleverne fra 9. og 10. årgang. Vi synes simpelthen, I skulle se dette flotte og inspirerende produkt, som i hvert fald for os var tak nok i forhold til de skolebesøg, vi var på. Det var dejligt at se, at det bar frugt.

I forlængelse af vore skolebesøg og for at vise eleverne, at vi tog deres kommentarer og tilskyndelser alvorlige, blev vores plakat moderne og spændende. Med smartphone og QR-kode skulle den skabe nysgerrighed, særligt blandt de unge, mens den samtidig understregede vores kommunikations- og oplysningsstrategi.

Herfra skal der lyde en stor tak til Katrine Hoop for endnu et fantastisk og inspirerende samarbejde, en rigtig flot plakat og en smart og genkendelig t-shirt i en moderne farve. Dem,

der ikke synes så godt om plakat og t-shirt, kan jeg berolige ved at sige, at der garanteret kommer en ny næste år.

Et tungt punkt ovenpå alt det positive blev "budget og besparelser" i min skriftlige beretning. Som følge af et underskud sidste år aktiverede vi refusionsordningen, så de enkelte møder fik pålagt en brugerbetaling i forhold til den ønskede underholdning. Ved fælles hjælp lykkedes det da også at overholde budgettet i år og tilmed spare lidt, så vi selv er med til at dække en del af underskuddet fra sidste år.

Husk ligeledes, at fristen for indsendelse af regninger m.m. fremover er den 15. september samme år, så vi kan få afsluttet regnskabet i tide. Tak for stor disciplin og forståelse hos alle.

Alt i alt har vi fået meget for pengene. Det har været et flot program, årsmøderne kunne byde på. Både egen og professionel/købt underholdning, taler og sang har været en fornøjelse, og mange arrangementer i forbindelse med årsmøderne og i samarbejde med SdU, biblioteket, kirken og flere kaldte på hvert sit publikum, så tak til alle.

Tak til alle vore gæster, til repræsentanterne fra det politiske Danmark og Tyskland, til repræsentanter fra Grænseforeningen, Slesvig-Ligaen, Danmarks-Samfundet, Sprogforeningen, Dansk Folkeoplysnings Samråd, SSW, Skoleforeningen, kirken, SSF og til mange ungdomstalere. Vi har været meget glade for hilsner og taler, og det betyder meget, at I hører vores kald.

Tak til alle de aktive, de sydslesvigske værter for at have taget godt imod, for at have slidt og slæbt, øvet og underholdt. I har været med til at gøre en forskel og gjort weekenden til en særlig festlig oplevelse for gæster og venner og ikke mindst for os selv. Tak til hele embedsværket. I har gjort jeres til, at årsmøderne endnu engang blev en succes. Tak for god opbakning til udvalget og vores arbejde. En personlig tak skal også rettes til resten af udvalget. Det har været et travlt, men spændende og lærerigt arbejdsår. I er fantastiske mennesker.

Dette var et kort uddrag af min skriftlige beretning. Dem, der vil kende alle detaljerne, kan læse den i den blå beretning.

Det var ordene og dermed afrundingen på årsmøderne 2013.

Men som I ved, er den mundtlige beretning for mit vedkommende også fremadrettet, for når årsmøderne er afsluttet, begynder vi i udvalget allerede med forberedelserne til de kommende årsmøder. En ting er dog klart, vi vil bibeholde kontakten til den kommende generation og fremme samarbejdet med skoler, børnehaver og andre. Så på trods af en del fornyelser og nytænkning vil jeg dog på udvalgets vegne holde fast i traditionen om at bekendtgøre mottoet for de kommende årsmøder 2014.

Som I alle ved, vil næste år, særligt i Danmark, bære præg af 1864 og 150-året for slaget ved Dybbøl. Dette er da også et af pejlemærkerne for mindretallets historie, ligesom 1920 og folkeafstemningen får en afgørende betydning. Derfor opfordredes alle både på evalueringsmødet og i KONTAKT til at komme med tilskyndelser, idéer og udkast til mottoet 2014, gerne en slags historisk motto med fremadrettet blik. Et motto, der kan tage udgangspunkt i 1864.

Der indkom fine forslag og det var rart, at der var nogen, der ville tage del i processen. Slutendelig fandt udvalget frem til et motto, der dog ikke var indsendt, men vi takker alle for deltagelse og arrangement. Det inspirerede og gjorde en forskel.

For at gøre en lang historie kort - vi mødes fra den 23. til den 25. maj til:

De danske årsmøder 2014 Sydslesvig – en dansk fortælling

Så kom og vær med, lad jer inspirere, om det er af fortiden, nutiden eller fremtiden. I Sydslesvig bærer fortællingen præg af, at der er et dansk mindretal, der føler samhørighed med Danmark og det danske.

Sydslesvig kaldte og bliver ved med at kalde, nu og i fremtiden, ved fælles hjælp og engagement, så fortæl den danske fortælling i hverdagen og til fest. På gensyn til årsmøderne 2014.

Tak.

Manfred Kühl: Tak til Gitte for beretningen og den visuelle smagsprøve. – Dermed har vi hørt de tre faste udvalgs beretninger. - Måske bør man i de kommende år udvide det, så også Det humanitære Udvalg fremover vil kunne aflægge sin beretning her for at fortælle om dets uvurderlige arbejde. Tag dette forslag gerne med til videre drøftelse i hovedstyrelsen.

Vi går over til punkt

9. Drøftelse af beretningerne

Vi skal høre jeres kommentar til beretningerne. Lad os starte med teater- og koncertudvalget. Er der spørgsmål eller kommentar til det, som Hauke kom med? - Jeg har indtrykket af, at du har gjort det så fyldestgørende, at der ikke er supplerende spørgsmål.

Vi fortsætter med kulturudvalgets beretning, som blev holdt af Kirsten Vognsen Weiß. Er der her spørgsmål eller idéer? – Det ser det heller ikke ud til.

Til sidst skal jeg høre, om der er bemærkninger til årsmødeudvalgets beretning. – Ja, værsgo, kom op til talerstolen.

Otto Putzer, delegeret for SSF Harreslev: Desværre kunne min kone og jeg ikke være med til evalueringsmødet, som vi plejer at deltage i, derfor kommer jeg med min bemærkning her. For det første siger vi tak for mange dejlige årsmøder, for så længe, vi har været gift, har vi været til årsmøde på nær en gang. Vi er også altid med på årsmødepladsen, hvor vi møder gamle skolekammerater og andre. Men i år har vi et lille kritikpunkt. Da vi var på midten af Toosbüygade – som vi i vores alder efterhånden får svært ved at komme op ad - og kiggede bagud, kunne vi ikke se noget musik, og da vi så op ad bakken, kunne vi heller ikke se noget musik. Og musikken hjælper altså gevaldigt at komme op ad bakken. Jeg ved ikke, om der i år ikke var så mange tilmeldinger eller om musikken var så dårlig fordelt, at vi hverken kunne se eller høre den, men det ville være dejligt, hvis I kunne være opmærksom på det til næste år.

Manfred Kühl: Jeg er sikker på, at udvalget vil tage dette hjertesuk med til dets næste arbejdsmøde. – Er der flere ordmeldinger? – Det ser det ikke ud til.

Beretningerne fra Teater- og koncertudvalget, Kulturudvalget og fra Årsmødeudvalget skal kun tages til efterretning, idet de allerede er blevet godkendt af hovedstyrelsen.

P A U S E

Manfred Kühl: Vi fortsætter landsmødet med dagsordenspunkt

10. Status på arbejdet i SSF's og Dansk Skoleforenings integrationsudvalg

og her er det forenings 1. næstformand Jon Hardon Hansen, der nu har ordet. Værsgo, Jon.

Jon Hardon Hansen: På vegne af integrationsudvalget vil jeg godt begynde med at understrege, at min korte statusrapport efter fire møder afholdt i løbet af indeværende år, ikke indeholder et af udvalget færdigt udarbejdet integrationspolitisk koncept. Vi er nået til beslutningsprocessen i vort arbejde, men er endnu ikke ved vejs ende.

Så snart udvalget, som består af otte medlemmer, der ligeligt repræsenterer Skoleforeningen og SSF, kan skrive under på en fælles integrationsplan, vil den først blive fremlagt for Skoleforenings styrelse og SSF's forretningsudvalg, inden den frigives til drøftelse i de to organisationers demokratiske organer og derfra videre ud i den brede offentlighed.

Integrationsudvalget har i forbindelse med det konkrete arbejde, til et enkelt af de fire møder, inviteret Askfelts skoleleder, børnehaveleder og foreningsformand for at blive informeret og inspireret af dem. For i Askfelt forstår man med stor succes at integrere vores primære målgruppe, de nye forældre, der uden rødder i det sydslesvigske eller det rigsdanske, har valgt det danske for sig selv og deres barn hhv. børn.

Ved hjælp af et tæt samarbejde institutionerne og foreningerne imellem samt ved inddragelse af målgruppen i fællesaktiviteter, tilbud om intensive sprogkurser, oplysning, en opdatet hjemmeside og et veludbygget mailnetværk, opnås der meget hurtigt hos Askfelts nye en følelse af medejerskab og en deraf følgende bevidsthed om et medborgerskab i vort danske fællesskab. De kan ude i Askfelt konstatere, at der er tale om en vellykket integration, når de oplever, at et „I og jer“ hos de nye med tiden forvandles til et „vi og os“.

Diskussionslysten i udvalget har været både meget stor og også meget lidenskabelig. Skal man drage en foreløbig konklusion, så må det være den, at alle er blevet bestyrket i og enige om, at mindretallet har brug for en integrationspolitik. Der er mange bolde i luften med hensyn til, hvilke instrumenter, der kunne virke som en løftestang og føre til, at målgruppen i løbet af en overskuelig årrække kommer til at føle et medejerskab til vore institutioners og organisationers indre liv, og derved opnår en bevidsthed om at være blevet mindretalsborger, der er i stand til at identificere sig med vort danske univers.

Et overordnet emne, som er blevet diskuteret livligt er, hvilke krav mindretallet kan hhv. bør stille til målgruppen, der står foran porten til grænselandets danskhed og banker på.

Kan mindretallet tillade sig at stille krav, som oven i købet skal kunne sanktioneres, såfremt de ikke overholdes? Eller er det udansk i denne sammenhæng at sanktionere krav, der ikke efterkommes?

Endvidere har udvalget diskuteret, hvorvidt vi skal stille krav til os selv i forhold til den fælles opgave at integrere de nye forældre.

I udvalget definerer man mindretallets institutioner, foreninger og organisationer som en „Tendenzbetrieb“.

Så når vi vælger os selv hhv. udefrakommende vælger vores verden, indebærer det naturligvis som udgangspunkt den personlige bekendelse til det danske.

Det betyder, at hvis målgruppen virkelig ønsker at integreres i vort mindretal, stiller det ikke bare krav til de nye, men så sandelig også til os selv. Nemlig det krav, at vi selv er klar i mælet, dvs. at vi er identificerbare som danske i Sydslesvig.

Skriver vi under på, at mindretallets selvforståelse er den, at vi lever og virker i en dansk „Tendenzbetrieb“, er det vel helt naturligt at gå ud fra, at hver enkelt mindretalsborger, altså os, må opfatte sig selv ikke blot som et almindeligt foreningsmedlem eller en almindelig faglærer eller almindelig pædagog, men også må forstå sig selv som en mindretalsambassadør.

Når vi er enige om, at alle mindretallets medlemmer tillige er mindretalsambassadører, indebærer det jo, at alle principielt har en forpligtelse til at vise de nye vejen ind i vores danske verden.

Så vidt min korte status over integrationsudvalgets arbejde i det forgangne år.

Et konkret og gennearbejdet materiale fra udvalget præsenteres, som sagt, i begyndelsen af det nye år.

Manfred Kühl: Tak til Jon Hardon Hansen. – Er der nogen, der har et konkret spørgsmål til dette emne?

Hauke Paulsen, formand for SSF Rdb./Egf. amt, opfordrer integrationsudvalget til at hente inputs til en integrationsstrategi både fra basis – netop fra de medlemmer, der til daglig møder de nyoptagne forældre i deres lokale distrikt – og fra hovedstyrelsen, inden udvalget præsenterer en færdig integrationspolitik offentligt for mindretallet.

Jon Hardon Hansen svarer, at han skal tage forslaget med til integrationsudvalget.

Manfred Kühl: Er der andre, der har en kommentar? – Det ser det ikke ud til. – Vi går videre med dagsordenspunkt

11. Status fra Samrådets arbejdsgruppe vedr. etablering af et Sydslesvigting

Jeg giver ordet til generalsekretæren.

Jens A. Christiansen: På landsmødet 2012 stillede SSF-medlem Uwe Erich et forslag om, at SSF i Samrådet skulle foreslå at drøfte etablering af et Sydslesvigting for at styrke menigmands indflydelse og demokratiet i Sydslesvig. Et stort flertal på sidste års landsmøde vedtog at gå videre med forslaget til Samrådet.

Den første drøftelse i Samrådet afspejlede, at Kirken og Skoleforeningen klart var imod, hvorimod de andre organisationer var positive over for at undersøge spørgsmålet lidt nærmere. Der var dog gennemgående enighed om, at et opdrag fra SSF's landsmøde kunne man ikke tillade sig at sidde overhørigt.

På SSF's forslag besluttede Samrådet at invitere til en åben konference om et eventuelt Sydslesvigting, hvor det almindelige medlem af det danske mindretal kan give sit besyv med. Vi regner med at kunne gennemføre konferencen engang til foråret. Til denne konkrete praktiske opgave blev der nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med et programudkast, der behandles af Samrådet på sit møde den 3. december 2013. Arbejdsgruppen vil foreslå, at der inviteres eksperter til at give deres bud på og vurdering af, om og hvordan det danske mindretal kan finde frem til en form for parlamentarisk konstruktion i Sydslesvig.

Manfred Kühnl: Er der nogen bemærkninger til dette oplæg? – Det ser det ikke ud til. – Det næste dagsordenspunkt

12. Tema til debat:

Sydslesvig i Danmark – pleje og videreudvikling af forbindelseslinjerne mellem det danske mindretal og Danmark. Aktive fadderskaber, udflugter, arrangementer og fælles aktiviteter hen over grænsen

Manfred Kühnl: Generalsekretæren vil nu komme med et oplæg til emnet. Bagefter holder vi pause for at spise ærtesuppe. Det giver de delegerede mulighed for at kunne diskutere oplægget. Efter pausen tager generalsekretæren mikrofonen og går rundt i salen for dermed at sætte en debat og dialog i gang, så landsmødet i Højlunds Forsamlingshus-stil kan bidrage med idéer og forslag til emnet.

Jens A. Christiansen: Forretningsudvalget og hovedstyrelsen besluttede efter sommerferien, at de gerne vil gentage en temadiskussion på landsmødet. Ligesom sidste års diskussion skal I involveres i debatten og dermed komme med idéer og tilskyndelser til det kommende års arbejde.

Når vi taler om forbindelseslinjer, betyder det vel egentlig netop viden og kendskab på den ene side, og på den anden side kontakt hen over grænsen. Forbindelseslinjerne sikrer, at vi som dansk mindretal indbindes i Danmark her og nu, samt at der i Danmark hersker et solidt kendskab til os som dansk mindretallet. Det er de to punkter, vi skal have styrket og videreudviklet.

Vi er et kulturelt folkefællesskab, hvor sproget og den gensidige forkærlighed er det bærende element i fællesskabet. På den måde kan vi sikre, at der skabes merværdi på tværs af skelbækken.

Det er vigtigt, ja, altafgørende, at navlestrengen mellem os og Danmark bevares og vedligeholdes, hvis vi fortsat er og ønsker at være danske i Sydslesvig. Det skal vi tale mere om - helt konkret i form af aktiviteter, udflugter, fælles arrangementer m.m.

Nu er det sådan, som der også blev talt om tidligere i dag, at Samrådet og SSF via Sydslesvigudvalget har igangsat et oplysnings- og kommunikationsprojekt. I den sammenhæng har kommunikationsbureauet Bysted fra Danmark i samarbejde med Rambøll iværksat en undersøgelse af, hvordan det står til med danskernes kendskab til Sydslesvig, og hvilke holdninger de har til centrale spørgsmål, der tager udgangspunkt i det danske mindretal. Rambøll-organisationen er et firma, som foretager rundspørger. I vores tilfælde har de spurgt 1.000 personer om deres kendskab og holdning til Sydslesvig og SSF. Her er nogle få smagsprøver fra interviewundersøgelsen, som er med til at styrke, men også giver os motivation til at sikre og videreudbygge vores forbindelseslinjer med vore landsmænd nord for grænsen.

Jeg har forberedt nogle PowerPoints, der viser nogle resultater af denne undersøgelse. Dér har man så spurgt, "I hvilken grad tror du, at Sydslesvigsk Forening varetager følgende opgaver?" 70 pct. svarer, at SSF sikrer det danske mindretals kultur og traditioner. 66 pct. tror, at SSF sikrer, at det danske sprog bevares hos det danske mindretal. 30 pct. mener, at SSF sikrer, at det danske mindretals holdninger er kendte i den danske offentlighed. 64 pct. synes, at SSF sikrer, at det danske mindretals børn bliver undervist på dansk i dansk kultur og identitet.

En anden rundspørge går ind på at finde ud af, hvor stort et kendskab danskerne har til det danske mindretal. Her har vi et resultat, som overrasker os, men som vi jo må tage til eftertanke: Ca. 83 pct. har ikke kendskab til det danske mindretal. Så der er noget at tage fat i. Men der er noget væsentligt i denne sammenhæng: Ca. halvdelen af dem, der blev spurgt, dvs. mange af dem, der ikke har kendskab til Sydslesvig, tilkendegiver, at det er vigtigt, at den danske stat giver økonomisk støtte til det danske mindretal i Sydslesvig for bl.a. at kunne opretholde dansk kultur og traditioner. Altså det manglende kendskab til det danske mindretal er ikke ensbetydende med, at man synes, man ikke skal støtte det danske mindretal hhv. er ligeglad med det danske mindretal. Dette mener jeg er en meget væsentlig pointe, som også i vores videre arbejde må give os motivation.

Jeg har pillet én sjov sætning ud af undersøgelsen, fordi det bekræfter det, jeg lige har sagt. Sætningen lyder: "Jeg evner ikke bedre at forklare, hvorfor jeg ikke interesserer mig for Sydslesvig, end jeg evner at forklare, hvorfor jeg ikke interesserer mig for hækling eller hvilken hastighed, plænenes græs gror med".

Ja, dette var et lille udpluk fra Rambøll-undersøgelsen. Efter frokosten har I mulighed for at komme med jeres mening, hvad vi gør ved dette og ikke mindst, hvad vi kan gøre bedre. Jeg håber på, at I vil være med og kommer med eksempler på, hvad I gør i distrikterne i relation til fadderskaber, udflugter, og fælles aktiviteter hen over grænsen, og hvad I gør for at styrke disse forbindelseslinjer.

Manfred Kühl: Tak for dit spændende oplæg. – Inden vi holder frokostpausen, vil jeg gerne give ordet til Anne Oesterle, medlem af Slesvig-Ligaen.

Repræsentant for Slesvig-Ligaen, Anne Margrethe Oesterle: Mit navn er Anne Oesterle, og jeg er i dag en "tvetydig" person – misforstå ikke dette ord. Det kan have lidt negativ mening, men jeg repræsenterer i dag to foreninger. Den første er Slesvig-Ligaen, der har bedt mig tage til Husum, eftersom formanden Flemming Radsted Madsen og de andre fra bestyrelsen ikke kunne være til stede her ved Sydslesvigsk Forenings landsmøde i dag. Så helt formelt overbringer jeg hermed en virkelig venlig hilsen fra Slesvig-Ligaen og ønsker SSF alt godt i fremtiden.

Når man ser på SSF's medlemstal fra september 2013, er der jo fremgang fra år til år, og det fortsætter sikkert også – håber jeg i hvert fald.

Så for ikke at være helt formel: Husum er jo rejernes by, men jeg ved ikke, om SSF Husum virkelig ved det, fordi da jeg kom her i morges, så jeg, at der søreme ingen rejemadder var. Hvorfor ikke det?

Og så er Husum jo det mest moderne med hensyn til biblioteket, der snart skal åbne døgnnet rundt og man kan komme ind med lånerkortet som døråbner til selvbetjening med at låne bøger.

Slesvig-Ligaen har jo i uendelige årtier støttet SSF Husum, og gør det uden tvivl også i fremtiden som Slesvig-Ligaens fond.

Det var første person.

Som anden person møder jeg som formand for SSF Gettorf med ca. 45 medlemmer, hvor lidt under halvdelen er ret aktive. Men jeg har et anliggende eller rettere sagt et spørgsmål. Hvorfor skal landsmødet altid holdes i Husum? Jeg har kigget efter i vedtægterne, og det står der ikke noget om. Hvorfor kan det ikke holdes skiftevis i Flensborg, Slesvig, Rendsborg-Egernførde og Husum?

Jeg håber, min tale var kort nok, og jeg takker jer for næsten god ro og opmærksomhed. Tak.

P A U S E

Manfred Kühl: Vi genoptager mødet, men inden vi fortsætter med vores dagsorden, skal vi Sydslesvigprisen overrækkes. Niels Henriksen har ordet.

Formand for Oberst Parkovs Mindefond, Niels Henriksen: Mine damer og herrer. Mit navn er Niels Henriksen og jeg er formand for en fond, som hedder Oberst H. Parkovs Mindefond. Den er stiftet i 1947 af vicekontorchef, cand.polit. Inger Parkov til minde om hendes fader, Oberst Hans Parkov, som var den første borgmester i Gentofte kommune.

Inger Parkovs hjerte brændte for Børnesagen, og hun blev ansat i Børneværnet i Københavns Kommune som ekspeditionssekretær og blev senere vicekontorchef. Hun

gjorde et stort og uegennyttigt arbejde for børnene og blev en af de første kvindelige Riddere af Dannebrog.

Hun var meget velhavende, og hun investerede og plejede sin formue samtidig med, at hun levede et beskedent liv, der dog naturligvis har været afpasset efter det miljø, som hun kom fra og hvori hun færdedes. I sit testamente betænkte hun sine slægtninge rigeligt, men herudover i endnu højere grad de velgørende formål, som stod hendes hjerte nær. For eksempel skænkede hun Københavns kommune nogle store naturskønne arealer ved Roskilde Fjord til brug for en feriekoloni for børn, og den eksisterer stadig.

Ved etableringen af den mindefond, som bærer hendes faders navn og som hun etablerede i juli 1947, bestod fondens formue af 92.000 kr., anbragt i både aktier og obligationer, et princip, som har været fulgt lige siden, og som takket være løbende konsolideringer og en omhyggelig forvaltning hos Grænseforeningen i dag udgør godt 7 mio. kr.

I disse år kan fonden årligt tildele omkring 200.000 kr. til de formålsbestemte modtagere, og § 2 i Mindefondens fundats beskriver, hvem der vil kunne tilgodeses: ”– et nationalt og socialt arbejde i grænseegnene, fortrinsvis foreninger eller institutioner, der arbejder for nationale og sociale opgaver i disse egne, f.eks. Grænseforeningen, Sønderjysk Fond eller lignende foreninger eller institutioner, der allerede eksisterer, eller som i fremtiden måtte blive oprettede, dog kan indtægterne eller en del af dem i særlige tilfælde ydes direkte til enkelte personer. Fondens bestyrelse bestemmer, om indtægterne skal uddeles uden ansøgning, eller om ansøgere skal indkaldes, i hvilket tilfælde, der skal finde bekendtgørelse sted i ét eller flere blade efter bestyrelsens skøn.” Normalt indkaldes der ansøgninger til Fonden på Kontakt-siderne i Flensborg Avis i august måned.

Fondens bestyrelse består af fem medlemmer, hvoraf mindst ét skal være en kvinde. Siden dens etablering har den i alle sine 66 år haft tre formænd: Den første var højskoleforstander Niels Bøgh-Andersen, som i 1988 lod sig afløse af tidligere skoleinspektør Wilhelm Klüver, der i 2011 overlod formandshvervet til mig.

Det var i korte træk historien om Oberst Parkovs Mindefond, og jeg overlader nu ordet til SSF's formand.

Dieter Paul Küssner: Modtager af årets Sydslesvigpris hedder Renate Petersen, og hun har også sin 62. fødselsdag i dag, så lad os da syng en fødselsdagssang for Renate.

Hele forsamlingen synger for Renate tre vers af fødselsdagssangen ”I dag er det Renates fødselsdag – hurra, hurra, hurra ...”.

Dieter Paul Küssner: Kære Renate. 62 er ingen alder, tag det roligt. Du har været medlem af SSF og SSW siden 1977, og har været aktiv i bestyrelsen for Aktive Kvinder Egernførde siden 1978, fra 2003 som formand. Også i dens kredsstyrelse engagerede du dig, og i ældreklubbens arbejdsgruppe, bl.a. som kontaktperson. I 80'erne var du også aktiv i forældrerådet på Jes Kruse-Skolen, er stadig medlem af menighedsrådet, medlem af kommunens valgudvalg og suppleant i kommunens rådgivende udvalg for handicappede.

SSF Rendsborg-Egernførde har indstillet dig til denne meget fornemme og velfortjente pris, fordi du er et aktivt, pålideligt og trofast menneske, der med stor iver og indsats engagerer sig bredt for det danske mindretal i Egernførde. Et fast slogan i byen er: Spørg Renate, hun

skal nok hjælpe. - Og det gør du. Du arrangerer jule- og påskebasarer sammen med Aktive Kvinder, planlægger og layouter det fyldige årsprogram, sørger for omdeling af programmerne, samler betalinger ind, sørger for salg af diverse ting fra Dansk Sekretariat Egernførde, er selv med til alle møder hver uge, bager, serverer – også ved SSF-/SSW-arrangementer. Og præsenterer mindretallet sig udadtil, f.eks. på Egernførde rådhus, er du også på pletten.

Det er ganske bestemt din fortjeneste, at de ældre stimler sammen om arrangementerne på Medborgerhuset i fjordbyen. Derfor skal netop du i år være den, der får Sydslesvigprisen. Til Renate Petersen: Hjerteligt tillykke med at være blevet udpeget som modtager af Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris.

Formanden for Oberst H. Parkovs Mindefond, Niels Henriksen, overrækker diplommet, en check og en buket blomster. Renate Petersen får stående bifald fra forsamlingen.

Renate Petersen: Jeg er meget stolt over, at det netop er mig, der modtager denne pris i år, men det er jo ikke kun mig alene. Jeg er bevidst om, at jeg modtager Sydslesvigprisen også på vegne af alle andre, jeg arbejder sammen med, og opfatter ligesom dem tildelingen som et skulderklap og en tak for engageret ulønnet og frivillig indsats for det danske arbejde.

Manfred Kühl: Også herfra stor tillykke til modtageren af Sydslesvigprisen, og med disse ord vil vi fortsætte i vores dagsorden. Vi er stadig ved dagsordenspunkt 12, som generalsekretær Jens A. Christiansen har indledt med et oplæg. Nu har I lejlighed til at komme med jeres holdning i debatten à la Højlund's Forsamlingshus. Værsgo', Jens.

(Jens A. Christiansen går med sin mikrofon ned i salen.)

Jens A. Christiansen: Jeg håber, I har haft lejlighed til at tænke lidt over, hvordan vi kommer videre med vores forbindelseslinjer til Danmark. Temaet er 'Sydslesvig i Danmark – pleje og videreudvikling af forbindelseslinjerne mellem det danske mindretal og Danmark. Aktive fadderskaber, udflugter, arrangementer og fælles aktiviteter hen over grænsen.'

For at skubbe diskussionen i gang, vil jeg kort remse op, hvad vi allerede gør hernede. For nogle år siden besluttede vi i SSF at styrke vores oplysningsvirksomhed i Danmark med en Sydslesvig-udstilling, som løbende bliver videreudviklet. Den har rent faktisk efterhånden været udstillet mange steder i tæt samarbejde med de lokale grænseforeninger og den pågældende kommune, hvor udstillingen vises. Det foregår på biblioteker, men også på forskellige messer. Vi har vores løbende arbejde i SSF rettet mod Danmark, herunder også på Christiansborg, hvor vi har samtaler og projekter og vores nyhedsbrev 'Sydslesvig aktuelt'. Derudover deltager SSF i Folkemødet i et tæt samarbejde med Grænseforeningen og indtil videre også med Liberal Oplysningsforbund. Sydslesvigmagasinet, som ligger på bordene, udkommer fire gange om året, og ud over medlemmer af Folketinget bliver den sendt til mange andre modtagere i Danmark som ministerier, biblioteker, gymnasier og universiteter. Et nyt og konstruktivt tiltag er, at SSF's konsulenter - i rotation - inviteres med til Grænseforeningens formandsmøder. Det bidrager også til at drøfte hhv. aktivere fællesskabet for på den måde at videreudvikle forbindelseslinjerne. Elevudvekslingen må heller ikke glemmes, hvilket kunne udbygges endnu mere.

Der er altså tale om mange aktiviteter, men det, vi skal have fat i, er selvfølgelig de personlige aktiviteter og møder mellem distrikter og amter med danske foreninger, ikke

mindst grænseforeninger nordover. Hvilke nye tiltag kunne man forestille sig og hvilke erfaringer har I inden for det område? Hvordan organiseres disse forbindelseslinjer i distriktet? Og selvom vi kender hinanden, så præsenterer jer venligst kort med navn og hvilken amt hhv. distrikt.

Peter Kreutzer, formand for SSF Flensborg amt og hovedstyrelsesmedlem, fortæller om et samarbejde med Grænseforeningens gamle Vejle Amt, som for to år siden mundede ud i en fælles rejse, et besøg hos det sorbiske mindretal og Lausitz i det sydlige Østtyskland samt området omkring Bautzen, Cottbus og Dresden. Dette nye tiltag faldt i så god jord, at der er planer om et besøg til næste år - igen i fællesskab - hos de frisiske mindretal, begyndende ved nordfriserne og hele vejen ned til Holland.

Regina Petersen, delegeret for SSF Bredsted, beretter om en rigtig god forbindelse til Viborg-Grænseforeningen med gensidige besøg. Bl.a. kommer de altid til årsmøderne, og der arrangeres fællesture til bl.a. folkemødet på Ejer Bavnehøj.

Daniela Caspersen, formand for SSF Husum og omegn, fortæller om sin vej ind i det danske. For ca. tre, fire år siden vidste hun ikke ret meget om SSF, men kom rigtigt ind i SSF-arbejdet ved at deltage i en distriktsgeneralforsamling. Der var så få deltagere, at hun denne aften blev valgt til næstformand. På den måde lærte hun, hvad SSF er. Amtskonsulent Peter Hansen sagde dengang, at han ikke forstod tysk, så derfor blev hun nødt til at lære dansk.

Bestyrelsen har gjort sig tanker om diverse aktiviteter, der har med dansk kultur og danske traditioner at gøre. Resultatet var bl.a. ture til København og Odense, juleture til Tønder og i år til Krusmølle, vandreture ved Vidåslusen og andre udflugter sammen med Tønder amts Grænseforeningen, udflugter sammen med skolen til bl.a. Danfoss Universe, til blomsterfestival på Fyn og papirmuseet i Gråsten. På turen synges der altid danske sange - en let måde at lære dansk. Planen til næste år er bl.a. en familietur til en dansk skole i Aabenraa eller Tønder for at se, hvordan skoler fungerer nord for grænsen.

Hun ønsker sig bedre økonomiske rammer for at kunne arrangere busture til Danmark, som tit kan være for dyre for en distriktskasse.

Elke Putzer, SSF-medlem, foreslår, at danske rejseledere, der guider danske busselskaber rundt i vores landsdel, burde tilbydes en efteruddannelse om mindretallet hhv. mindretallene for at optimere rigsdanske borgeres kendskab til Sydslesvig.

Silke Weinzierl-Hancke, næstformand for SSF Eidersted amt og hovedstyrelsesmedlem, gør opmærksom på de elever, der forlader de danske skoler i Sydslesvig. De fleste læser i Danmark og bliver senere hen også dér. Mange af dem fortæller dog slet ikke, at de kommer fra det danske mindretal. Hvis kontakten til dem kunne bibeholdes, vil der her være en oplagt mulighed for at udstyre dem med materiale om det danske mindretal og motivere dem til at fortælle om Sydslesvig dér, hvor de befinder sig i Danmark efter deres studie.

Fred Witt, formand for SSF Egernførde by, informerer om et nyt tiltag med afgangselever fra Jens Kruse-Skolen. Planen er næste år at samle elever til at hjælpe med forberedelserne til årsmødet i Egernførde. Bagtanken er at kunne samle dem igen til en slags klassefest for på den måde at bibeholde kontakten til de unge og få dem til stadig at føle et tilknytningsforhold til SSF og Sydslesvig.

Preben Vognsen, delegeret for SSF Ravnkær, foreslår at invitere alle kredse nordfra, der har et venskab med distrikter i et amt, til en weekend på f.eks. Christianslyst sammen med distrikterne. Det har Gottorp amt gjort for mange år siden, og det var en alle tiders vellykket weekend. Han anbefaler i givet fald at arrangere det amtsvis, så alle har god mulighed for at lære hinanden at kende. Han gør dog opmærksom på, at økonomisk hjælp fra hovedorganisation ville være nødvendigt for gennemførelsen af sådant et arrangement, for det koster penge. Men han synes, at det er alle penge værd, for på den måde kunne der oprettes en naturlig kontakt nord og syd for grænsen.

Bodil Meyer, delegeret for SSF Vanderup/Jørl, synes, at Den sydslesvigske Sommerhøjskole er et rigtig godt eksempel på, hvordan danskere syd og nord for grænsen kan mødes og samles om det hyggelige danske. Deltagerne syd for grænsen får mulighed for at bruge deres dansk, og deltagerne nord for grænsen får kendskab til, hvad det vil sige at være dansk i Sydslesvig.

Jens A. Christiansen takker for forsamlingens deltagelse i 'Højlands Forsamlingshus'. Dette emne hænger jo også tæt sammen med Samrådets oplysnings- og kommunikationsprojekt og han er glad for, at der dels er kommet eksempler på, hvordan forbindelseslinjer fungerer ude omkring i distrikter og amter, og dels idéer og tilskyndelser, som både amtsstyrelser og distriktsbestyrelser kan tage med i fremtidige overvejelser og diskussioner. Temaet skal også tages op i hovedstyrelsen for at skabe et fornuftigt administrativt og økonomisk grundlag for at kunne udvikle forbindelseslinjerne.

Manfred Kühn: Tak til Jens, der styrede debatten, som gav nogle signaler om basisarbejdet rundt omkring i vores landsdel. Det var spændende at lytte til.

Vi fortsætter med dagsordenspunkt

13. "Ombudsmand for Sydslesvig" - forslag fra SSF-medlemmerne Lene Bastiansen, Thomas Ole Hegelund og Henrik Vestergaard

og jeg vil bede SSF-medlem Lene Bastiansen om at komme op til talerstolen.

Lene Bastiansen: Vores gruppe hedder: Gruppen for ytringsfrihed. Vi har eksisteret i ca. 3 måneder. Vi holder en 'Stammtisch' én gang om måneden, hvor alle er velkomne. Det annonceres i avisen nogle dage forinden. Tak til gruppen: Henrik, Thomas Ole, Uwe, Ole og de anonyme for ytringsfrihed.

Hvad er en ombudsmand? Det oldnordiske ord var 'umboð', og betyder fuldmagt. Ombudsmænd blev først oprettet i Sverige. Siden 1954 har Danmark en ombudsmand valgt af Folketinget, der fungerer som en kontrolinstans i forhold til den offentlige forvaltning. Efter 70'erne har der været ombudsmænd rundt om i verden: Tyskland, Østrig, Schweiz, Polen, Estland, Albanien, Namibia osv. Nogle har været politiske og andre har været upolitiske gremier.

En ombudsmand er et menneske, som skal være upartisk. Han skal forhindre en uretfærdig behandling af enkeltpersoner eller persongrupper. Jeg vil advare mod den danske model, hvor jeg har ladet mig fortælle, at en der vil klage til ombudsmanden, først skal gå gennem alle instanser, før man kan henvende sig til en ombudsmand.

Ombudsmanden er ulønnet. Som regel indhenter han eller hun klager ved personlige samtaler og prøver, om den berørte forening eller enkeltperson (som han eller hun er i konflikt med) har handlet fair og korrekt. Ombudsmanden prøver så at finde en retfærdig og for alle parter acceptabel løsning, som han udtrykker i form af anbefalinger.

Vi kommer så til mindretallet. "Vores" ombudsmand skal være ansvarlig over for Samrådet, som han i passende tidsafsnit aflægger regnskab for. Han har ret til at tage oplysninger hos alle sagen vedkommende instanser og må foretage besigtigelser. Han må også gennemføre undersøgelser på eget initiativ. Det er så teorien.

Praksis: Vi har mange foreninger i mindretallet: SSW, SSF, SdU, biblioteket, skolen osv. Når der er mange implicerede, kan der også nemt opstå konflikter. Hvad kan man gøre, når der er en konflikt? Man kan gå til sin formand, man kan gå til sin bestyrelse eller man kan gå til Samrådet. Man kan også skrive læserbreve. Men der er ikke alle, der vil eller tør skrive læserbreve. Reaktionen kan være ubehagelige, og tonen i nogle læserbreve viser, at man ikke går efter bolden, men efter manden. Så det er ikke alles sag. Desuden trykker Flensborg Avis ikke alle læserbreve – det kan også være et problem.

Jeg har talt med Flemming Meyer om emnet og han siger: 'Du drømmer ikke om, hvor mange breve jeg får af folk, der føler sig forurettet. Ingen ved, hvem de skal henvende sig til, og så henvender de sig til mig.'

Jeg har lige læst interviewet i anledning af Martin Lorenzens fødselsdag i avisen. Citat: 'SSW ser helst et Samråd med uafhængige organisationer. Men så må vi alle også blive bedre til at arbejde sammen. Jeg vil hellere bruge kræfterne på at kæmpe med og overbevise vore modstandere end at spilde tid på indbyrdes ævl og kævl i mindretallet, lyder det tørt og skarpt fra SSWs chefstrateg.'

Vi er ved at blive et samfund uden civilcourage. Her havde ombudsmanden sin store berettigelse, for der er brug for ham i mange vidt forskellige sager, hvor folk føler sig uretfærdigt behandlet.

Hvis vi fik en ombudsmand, ville det gavne vores mindretal i form af endnu mere demokrati, mere tillid og bedre samarbejde.

Efter en drøftelse med de delegerede fra Flensborg by vil vi videregive forslaget til fortsat drøftelse i den eksisterende arbejdsgruppe for et sydslesvigsk parlament i Samrådet, for de to ting hører jo på sin vis sammen.

Manfred Kühl: Tak til Lene Bastiansen for oplægget. Er der kommentarer og spørgsmål til dette emne? – Vores formand vil sige noget til dette emne. Værsgo.

Dieter Paul Küssner anbefaler på forretningsudvalget vegne at knytte forslaget om en sydslesvigsk ombudsmandsinstitution til arbejdsgruppen „Sydslesvigting“, fordi Sydslesvigtinget ville være den instans, der ligesom Folketinget skulle vælge ombudsmanden. Skulle det vise sig, at der ikke er stemning eller flertal for at etablere et ting, ville det være Samrådets opgave at vælge en ombudsmand, så fremt man overhovedet ønsker en sådan uafhængig institution, der uvildigt kan gå ind og undersøge og kontrollere vore foreninger og organisationer, når der indgives klage fra et medlem af mindretallet.

Manfred Kühl: Er forsamlingen indforstået med, at forslaget skal drøftes i arbejdsgruppen "Sydslesvigting"? – Det ser det ud til.

Vi går videre til punkt

14. Valg af

a. Medlemmer til forretningsudvalg

Ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.3 (1), vælger landsmødet foreningens forretningsudvalg. I § 10, afsnit 10.3 (2) står, at der i ulige år vælges formanden, 2. næstformand og 2. bisidder.

- formand er Dieter Paul Küssner
- 2. næstformand er Franz Dittrich
- 2. bisidder er Steen Schröder

Desuden skal der ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.3 (3) hvert år vælges en 1. og 2. suppleant.

- 1. og 2. suppleant er Tatjana Mahmens og Kirsten Tychsen Hansen.

Som det fremgår af dagsordenens bilag, ønsker SSF's nuværende formand Dieter Paul Küssner ikke at genopstille. Flensborg by, Flensborg amt og Sydtønder amt foreslår nuværende 1. næstformand Jon Hardon Hansen som ny formand.

I den forbindelse skal jeg dog gøre opmærksom på, så fremt i fald Jon Hardon Hansen vælges som ny formand, vil landsmødet skulle vælge en ny 1. næstformand for ét år. Denne situation har både forretningsudvalget og kredsen af amtsformænd selvfølgelig taget højde for.

Som det fremgår af bilaget til pkt. 14, er - i tilfælde af, at Jon Hardon Hansen vælges som formand - Steen Schröder og Gitte Hougaard-Werner foreslået som kandidater til 1. næstformandsposten.

Her skal jeg gøre opmærksom på, at så fremt i fald Gitte Hougaard-Werner vælges som ny 1. næstformand, skal landsmødet vælge en ny 1. bisidder for ét år. Denne situation er der ved de indkomne forslag ikke taget højde for, så her skulle landsmødet fremsætte personforslag.

Med hensyn til 2. næstformandsposten ønsker Franz Dittrich ikke at genopstille. Også her er Steen Schröder foreslået som kandidat. Derudover har Flensborg by og Flensborg amt foreslået Kirsten Futtrup. - For resten har jeg fået at vide, at også hun har fødselsdag i dag. Hermed hjertelig tillykke med dagen.

(Forsamlingen klapper).

Som 2. bisidder har Flensborg by, Flensborg amt og Sydtønder amt foreslået Annette Neumann som kandidat.

1. suppleant skal ligeledes vælges, og her foreslår Flensborg by, Flensborg amt og Sydtønder amt Tatjana Mahmens, mens Gottorp amt foreslår Annette Neumann.

Sammen med udsendelsen af dagsordenen har I modtaget en skriftlig præsentation af alle kandidater. Her skal jeg gøre opmærksom på en forglemmelse, idet Annette Neumann i præsentationen er at finde som foreslået kandidat til 2. bisidder, men ikke som foreslået kandidat til 1. suppleant.

Til posten som 2. suppleant foreslår Flensborg by, Flensborg amt og Sydtønder amt Kirsten Tychsen Hansen til genvalg.

I § 7 kan læses, at valg foretages enkeltvis [§ 7 (3)], og at valg til forretningsudvalget altid foretages skriftligt. Alle andre valg foretages skriftligt, hvis blot én valgberettiget forlanger det [§ 7 (4)].

Inden vi går over til den skriftlige afstemning, vil jeg oplyse, at alle kandidater skriftligt har tilkendegivet, at de er villige til eventuelt at modtage valg hhv. genvalg. Derfor er det ikke nødvendigt at spørge ved de enkelte valg.

Til disse valg skal også de **gule stemmesedler** benyttes. Til det første valg skal stemmeseddel nr. 3 bruges, nr. 2 udgår. Vi vil starte med valg af

- **Formand:**

Foreslået som kandidat er nuværende 1. næstformand Jon Hardon Hansen. Er der andre kandidater? – Det ser sådan ud. Værsgo, kom frem.

Torben Skytte, medlem af SSF Gottorp amts styrelse: Kære landsmøde. På SSF Gottorp amts vegne vil jeg gerne foreslå Gitte Hougaard-Werner til formandsposten for Sydslesvigsk Forening. De fleste af jer kender sikkert Gitte Hougaard-Werner, og ved, at hun er det, man kalder synlig, åben og folkelig. Når hun påtager sig et stykke arbejde, gør hun det til 100 pct. Gitte arbejder på distriktsplan som næstformand i SSF Rendsborg-Egernførde, hun er formand for SSFs årsmødeudvalg og sidder derudover i forretningsudvalget. Hun er kendt fra avisen hhv. KONTAKT, har præsenteret SSF på bl.a. Færøerne, Bornholm, Christiansborg og lignende. Vi kommer landsformanden, Dieter Paul Küssners ønske om et generationsskifte i møde, da vi kom frem til Gitte Hougaard-Werner. Jeg skal i øvrigt sige, at vi har et tilsagn fra Gitte. Da jeg selv ikke kender Gitte personligt, har jeg bedt en anden om at præsentere Gitte Hougaard-Werner for forsamlingen. Han kender hende personligt og I kender ham formentlig alle: Det er Preben Vognsen. Værsgo Preben.

Manfred Kühl: Preben Vognsen får ordet for at præsentere den foreslåede kandidat.

Preben Vognsen, delegeret for SSF Ravnkær: Vi er nu i den heldige situation ved et landsmøde at have to kandidater til formandsposten, og det er godt for et demokrati. Jeg vil gerne anbefale Gitte Hougaard-Werner til formandsposten, for når Gitte stiller sig til rådighed, gør hun det med 100 pct. Desuden er hun meget folkelig. Gennem sin formandspost i årsmødeudvalget har hun vist stort engagement og overblik over hele mindretallet. Hun har været med til at forny vores årsmødeudvalg, og hun har bevist, at hun er i stand til at inddrage utroligt mange mennesker omkring

årsmøderne. Det siger jo lidt om hendes person. Allerede sidste år, da Gitte blev foreslået til 1. bisidderposten i forretningsudvalget – jeg har bl.a. også foreslået hende - blev der sagt, at hun har en formand i maven. Med hende som formand ville der virkelig være tale om et generationsskifte, som vi har brug for. Og det ville også være godt, hvis Sydslesvigsk Forening kunne få en kvinde som formand. Dem er der ikke så mange af i vores forening. Men nu kunne vi få en kvindelig formand, hvis vi virkelig vil det. Det er nu op til jer delegerede. Jeg ved, I er bundet af jeres amter, men her er man bundet af sig selv. Jeg giver Gitte min stemme, og jeg håber på, at der er utrolig mange, der gør det samme, fordi de ser Gitte som den kommende formand.

Manfred Kühl: Tak for præsentation af kandidaten. – Er der flere forslag? – Det ser det ikke ud til. – Vi har altså to forslag. Gitte Hougaard-Werner er blevet præsenteret af Preben Vognsen. Jeg ved, at formanden ønsker at motivere forslaget om Jon Hardon Hansen. Værsgo.

Dieter Paul Küssner: Jeg skal ikke blande mig i denne afstemningsprocedure, der nu foreligger - den er overraskende. Vi havde sådan set nogle andre aftaler med hovedstyrelsen og i forretningsudvalget. Men det er rigtigt, at der også kan komme nye forslag her på landsmødet til formandsposten. Det kunne være, at der er andre kvinder, der er klar. Men som jeg også nævnte i min beretning, så er det især vigtigt både at have rødder og have vinger. Vi bliver nødt til at have traditionen i SSF og kendskabet til arbejdet, fordi der er så mange berøringsflader uden for det rent foreningsmæssige, og vi skal have både mænd og kvinder, der har vinger i hovedet og kan udvikle sig. Derfor havde vi på vores møde med hovedstyrelsen valgt - uden modsigelse - Jon til at være vores formandskandidat, så at netop de yngre kræfter, der slet ikke har været med andet end et enkelt år, netop kunne arbejde sig ind i sagen, hvad det betyder at være formand for SSF. SSF er ikke et årsmødeudvalg. SSF er et mangegrenet forum, hvor vi repræsenterer mindretallet, og der er det godt i hvert fald at have lidt ballast med i, hvordan forretningsudvalget virker, og hvordan man også kan holde administrationen i skak – det kan også være nødvendigt en gang imellem. For os og for hovedstyrelsen var der ingen tvivl om, at Jon er vores formandskandidat, og vi så gerne et generationsskift, som det blev nævnt – derfor er Franz og jeg jo også gået af – men det kunne jo så også føre til, at flere kvinder kommer ind i forretningsudvalget. Det stod højt på min ønskeliste, at vi fik en mere ligelig fordeling, og den mulighed er der også netop i dag, helt uafhængig af formandsvalget.

For hovedstyrelsen og for forretningsudvalget var det helt klart Jon, der nu i nogle år tager over og samvittighedsfuldt varetager, at Sydslesvigsk Forenings rødder stadigvæk er intakte over for den bredere offentlighed og internt i foreningen og med et fornyet forretningsudvalg - også med flere piger - har de vinger, som udvikler og fremmer kulturarbejdet i Sydslesvig. Men det kræver altså begge dele - vi bliver nødt til at have en vis fasthed i at kunne fortsætte det forgrenede arbejde og samtidigt videreudvikle det. En kombination i forretningsudvalget af de unge, nyvalgte piger og nogle, der dog har kørt arbejdet i nogle år og derfor ved, hvad det drejer sig om, synes jeg, er det bedste grundlag for Sydslesvigsk Forening i den kommende tid. Hovedstyrelsen, som har haft møde med forretningsudvalget, anbefaler Jon som kommende formand for SSF.

Manfred Kühl: Det var forretningsudvalgets anbefaling af Jon Hardon Hansen. – Er der andre, der ønsker at tage ordet? – Ja, Silke, værsgo.

Silke Weinzierl-Hancke, næstformand for SSF Eiderstedt amt og hovedstyrelsesmedlem, bakker op om forslaget med Gitte som en mulig kandidat, fordi hun synes, det altid er dejligt, at man kan vælge mellem flere personer. I modsætning til Dieter mener hun ikke, at hovedstyrelsen har besluttet at anbefale Jon. Hun kan tværtimod huske, at der var flere delegerede på sidste hovedstyrelsesmøde, der ikke kom med et klart udsagn, fordi de på det tidspunkt ikke havde fået talt med deres folk. Hun kan blive lidt ophidset over, at Dieter altid taler om 'piger'. Det er ikke afgørende, om man er en kvinde eller en mand eller om der i fremtiden sidder tre piger i forretningsudvalget. Det kommer an på, om de gør et godt stykke arbejde, og hun synes, at alle gør et godt stykke arbejde. Derfor har alle også ret til at komme frem og få afprøvet et kandidatur. Hun opfordrer de delegerede til at tænke sig om, hvem de har mest tillid til, men det skal ikke være afgørende, om det er en mand eller en kvinde.

Manfred Kühl: Ja, tak for ordene. Er der andre, der ønsker ordet til formandsvalget?

Preben K. Mogensen, formand for SSF Flensborg by og formand for SSF Flensborg-Nord, meddeler, at indstillingen blev drøftet på Flensborg bys delegeretmøde. Derfor er han overrasket over udviklingen. Efter samtale med kollegaen fra Flensborg amt vil han både på Flensborg amts- og Flensborg bystyrelsens vegne anbefale at fastholde den linje, der var kendt i forvejen. Han hilser et kampvalg velkommen, men mener dog, at de delegerede også er forpligtede på at holde fast i de tanker og overvejelser, som blev foretaget af gode grund og med fuld fornuft.

Manfred Kühl: Gitte har bedt om ordet.

Gitte Hougaard-Werner: Jeg kunne bare sige "ja, jeg vil", men jeg synes alligevel, jeg vil bruge et par ord på at forklare, hvorfor jeg pludselig kommer ind fra sidelinjen her på landsmødet.

Jeg har tænkt meget over det, og det har ikke været en let beslutning at sige ja til at stille op her i dag. Skal jeg virkelig binde an med det store ansvar, det er at være landsformand eller for mit vedkommende som kvinde? Har jeg både hjerte og forstand nok til denne opgave?

Jeg har været næstformand i Egerneførde distrikt i 14 år. Her har vi en god og aktiv bestyrelse med hvert vores udgangspunkt og hver vores forudsætning for arbejdet i bestyrelsen.

I de seneste 5-10 år har vi hvervet mange nye medlemmer, værnnet om vore ældre medlemmer og prøvet på at tilbyde et moderne, familievenligt program. Med ansvar og respekt for hinanden, for vore rødder og uden at bryde med traditionen, har vi udnyttet ressourcerne i distriktet, aktiveret og lyttet til vore medlemmer for at skabe et stærkt dansk fællesskab. Det kræver lidt diplomati at styre et distrikt. Man skal også turde gå i front, repræsentere foreningen på bedste vis og kunne træffe de rigtige

beslutninger på rette tidspunkt. Men mest af alt gælder det om at være folkelig, at være menneske. Jeg har altid og vil altid nyde dette græsrodsarbejde.

Formandsposten i SSF har jeg derimod altid opfattet som noget, der lå mig fjernt. Den måtte være forbeholdt personer med flotte titler og utallige hædersbeviser for deres indsats inden for det danske arbejde. Sydslesvigske super-veteraner, om man vil - det kunne jo ikke være mig. Men efter et år som medlem af SSFs forretningsudvalg og ikke mindst 8 år i spidsen for Årsmødeudvalget ser jeg imidlertid anderledes på tingene. Og nu bliver jeg nødt til at sige det ordsprog på tysk, fordi det ikke findes på tysk: "Da wird auch nur mit Wasser gekocht" – en flok mennesker, der knokler for et stærkt fællesskab - akkurat som ude i distrikterne, med samme entusiasme og ikke sjældent med de samme udfordringer.

Ingen tvivl: Det hjælper at være en dygtig retoriker, en diplomat med sans for politik og at have styr på finkulturen – alt sammen rigtigt. Men efter min mening skal en formand også være dygtig til tre andre ting: lytte, forstå og handle derefter.

Det lyder måske en smule udmygt, men eksperterne i en folkelig forening sidder ikke i toppen. De sidder derude i distrikterne, går til koncerter, sidder i teatret, tager med på cykeltur og går til juletræsfest. Eksperterne, det er vores medlemmer. Alle disse mennesker har en mening om det, de oplever, ser og hører.

Det tror jeg, vi skal blive bedre, måske endda meget bedre, til at lytte til dem, forstå og handle derefter. Det er den form for folkelighed, jeg ønsker at tage ansvar for i SSF i de kommende to år, og som jeg i dag vil bede om jeres stemme for.

Det kan godt være, at jeg mangler erfaring i, hvordan man begår sig i store diplomatiske sammenhænge på alverdens bonede gulve. Men det kan jeg lære. Folkelighed kan man ikke lære. Og her synes jeg i al beskedenhed, at jeg har noget at bidrage med. Efter den erkendelsesproces føles det rigtigt at sige ja til at stille op som formandskandidat. Og styrket af de mange opfordringer og den store opbakning, jeg har fået i det seneste års tid, føles det også rigtigt at gøre det her og nu!

I skal vide, at for mig er Sydslesvig og arbejdet i SSF til gavn for hele mindretallet en hjertesag, og den vil jeg kæmpe videre for, uanset dagens resultater. Om som formand eller 1. næstformand eller som 1. bisidder, så bliver min hjertesag Sydslesvig.

Tak, fordi I lyttede.

Manfred Kühl: Steen Schröder er den næste, der har ordet.

Steen Schröder: Jeg har kun ét spørgsmål til kandidat Gitte – hendes svar kan jo vise sig at blive relevant for et eventuelt fremtidigt samarbejde i forretningsudvalget uanset, hvordan valgene ender. Hvordan har du tænkt dig at forholde dig til dit øjeblikkelige formandskab i Årsmødeudvalget? Mit spørgsmål er jo for så vidt relevant, at det jo er en dobbeltfunktion, som Gitte så vil komme ind i. Derfor må det være berettiget at stille dette spørgsmål.

Gitte Hougaard-Werner: Jeg er i den situation, at jeg p.t. har to poster. Det ved jeg, og det er ikke til alles glæde. Men jeg har gjort, hvad jeg kunne for at forene disse to ting, og det er såmænd min tid, der går til begge dele. Men det er klart: Så fremt i fald jeg virkelig kan få så mange stemmer, at jeg bliver formand for Sydslesvigsk Forening, kan det ikke forenes med også at være formand for Årsmødeudvalget. Så fremt i fald jeg ikke vinder formandsvalget, så vil jeg, hvis jeg skulle vælges til 1. næstformand, fortsætte valgperioden ud som Årsmødeudvalgets formand, indtil der til næste år skal findes en ny formand for årsmødeudvalget. Sådan må det være.

Manfred Kühl: Tak for et klart svar.

Hauke Hinrichs, delegeret for SSF Husum og omegn: Jeg vil bede om en kort pause.

Manfred Kühl: Det ser ud til, at der er behov for en pause for at drøfte situationen. Men forinden skal Jon få lov til at præsentere sig selv ligesom Gitte har fået lov til sin præsentation. Værsgo.

Jon Hardon Hansen: Jeg er glad for, at vi ikke er i DDR eller i Rusland, men at de delegerede kan stemme om SSFs fremtidige landsformand. Nu har jeg siddet i 10 år som foreningens næstformand, og jeg ved godt, at der sidste år har været et signal fra min side, at jeg måske afstår fra at rykke op fra 1. næstformandsposten til formandsposten. Grunden til dette signal var, at jeg ikke havde mit bagland med mig. Men det kan jeg nu med bedste samvittighed og overbevisning sige, at jeg har mit familiære bagland bag mig, og jeg har også min menighed bag mig, som støtter mig i den store opgave, det er at være SSFs formand, fordi man jo virkelig skal spænde vidt som formand, netop at være rodfæstet i distriktet. Jeg er født og opvokset i det danske mindretal, har gået på dansk skole, har virket og arbejdet på Sild som protokolfører i over 20 år, før jeg blev formand for SSF Sild. Samtidig har jeg fået lejlighed til at være 1. næstformand i forretningsudvalget i 10 år, også for at få et indblik og en indsigt i, udover den indenrigspolitiske opgave hvor stor den udenrigspolitiske opgave er for en SSF-formand, som skal være i København, i Kiel, i Berlin, i Bruxelles og i Luxembourg. Så der er virkelig mange opgaver, og hvis jeg får flertal og I vælger mig, går jeg med stor respekt ind i dette arbejde - med stor respekt over for den opgave at repræsentere det danske mindretal både over for vores tyske nabo, men så sandelig også over for vore danske venner. Men også med respekt og agtelse over for det arbejde, som jo er det almindelige i vores forening, nemlig arbejdet i vore distrikter og skoledistrikter. Det er dér, vores mindretal lever.

Jeg er glad for, at vi får dette valg, og skulle det ske, at loddet peger på mig, så har jeg slet ikke nogen problemer at arbejde sammen med Gitte. Jeg kan godt se Gitte som den første kvindelige SSF-formand om nogle år. Jeg vil give Silke ret i, at det ikke handler om mand eller kvinde – nej, det gør det ikke. Det handler om kompetence, om at være en ildsjæl, der engagerer sig og tager dette arbejde meget, meget seriøs. Det gør man ikke mindst, når man vælger at blive formand for SSF og dermed følger vores afgående formand i de store fodspor, som du, Dieter, efterlader. Hvis valget skulle komme til at gå, som det er trykt på papiret, så er vi tre mænd og tre kvinder i vores forretningsudvalg – det er fantastisk.

Manfred Kühl: Tak. – Vi står altså i den situation, at der er to forslag. – Er der andre forslag? – Det ser det ikke ud til. – Da der er flere, der har ønsket en pause, holder vi den nu.

P A U S E

Manfred Kühl: Vi fortsætter landsmødet.

De delegerede bedes stemme med den **gule stemmeseddel nr. 3**. Det gøres ved at skrive enten Jon Hardon Hansen eller Gitte Hougaard-Werner eller afholdelse. Værsgo!

1. tællekommission samler ind!

Har alle de, der kan og vil afgive en stemme, afgivet den? Så går tællekommissionen i gang med at tælle stemmerne op og vi afventer resultatet, før vi går videre.

Ja, så er stemmerne talt op. Resultatet er:

afgivne stemmer	132
deraf ugyldige	0
blanke stemmer	3
Jon Hardon Hansen	78
Gitte Hougaard-Werner	51

Dermed er Jon Hardon Hansen valgt.

(Bifald fra forsamlingen)

Manfred Kühl: Vi siger tillykke til vores nye formand og alt held og lykke i de kommende år. - Nu er den situation opstået, som jeg indledningsvis har gjort opmærksom på, at vi skal vælge en ny 1. næstformand for 1 år, da Jon er nu valgt som formand.

- **1. næstformand:**

Der foreligger forslag om Steen Schröder og Gitte Hougaard-Werner. Er der andre forslag? - Det er der ikke. Er der nogen, der vil præsentere kandidaterne?

Torben Skytte, medlem af Gottorp amts styrelse: Først og fremmest tillykke til Jon. Vi beklager, at det ikke blev Gitte, men vi vil meget gerne gøre opmærksom på, at Gitte er foreslået til posten som 1. næstformand, og vi synes, at hun ikke kun har fortjent denne post, men også har både kræfter og vilje til at kunne beklæde denne post.

Manfred Kühl: Er der andre, der ønsker kandidaterne at give nogle bemærkninger med på vejen?

Preben K. Mogensen, formand for SSF Flensborg by og formand for SSF Flensborg-Nord, ønsker den nye formand hjertelig tillykke og foreslår Steen Schröder som 1. næstformand på vegne af Flensborg amt og Flensborg by. Han ved fra mødet med hovedstyrelsen i sommers, at Jon ville foretrække Steen Schröder ved sin side som 1. næstformand.

Gerda Eichhorn, delegeret for SSF Sønderbrarup: Rigtig mange tak, Preben, fordi du røber interna. Men jeg synes, det er i den grad uhørt, at en eventuel kommende formand bliver spurgt, 'hvem kunne du tænke dig at have som næstformand'. Nej, ved du nu hvad.

Manfred Kühl: Det er landsmødet, der afgør, hvem det skal være næstformand.

Silke Weinzierl-Hancke, næstformand for SSF Eidersted amt og hovedstyrelsesmedlem: Jeg bakker op om Gitte som 1. næstformand, fordi vi nu lige har hørt, hvor god hun synes, hun vil være som formand. Hvorfor altså ikke give hende chancen til at blive 1. næstformand nu, så hun kan få afprøvet at komme tættere ind på formandsposten, som hun så fremover måske kan overtage? For jeg går ikke ud fra, Steen, at du vil overtage efter Jon - gør du? Altså, jeg er ikke bange for, at du kan blive vores næste formand, men der er jo også blevet snakket en del om, at der skal komme en ny generation ind. Derfor tror jeg, Gitte ville være et godt valg som 1. næstformand. – I øvrigt vil jeg give Gerda ret, jeg synes heller ikke, det er godt at røbe interna.

Manfred Kühl: Er der andre, der ønsker ordet til anbefalinger eller bemærkninger? Ja, værsgo Erik Jensen.

Erik Jensen, delegeret for SSF Centrum-Duborg-Vest: Tillykke til den nye formand. Han har jo selv sagt, at Gitte vil være egnet, altså er hun også velegnet til posten 1. næstformand. Når man kigger på kandidatpræsentationen, må man jo sige, at Steen Schröder har mest fremtid bag sig. Om 10 år vil han være 10 år ældre. Det vil Gitte også være, men stadig vil hun tilhøre den nye generation inden for SSF. – Og vi får lov at beholde hende som formand for årsmødeudvalget – det er godt.

Manfred Kühl: Er der andre, der ønsker ordet?

Preben K. Mogensen, formand for SSF Flensborg by og formand for SSF Flensborg-Nord, synes, når to personer snakker med hinanden, så kan der være tale om at røbe interna, men det var ingenlunde tilfældet her. Spørgsmålet blev stillet på et møde, hvor Eidersted amt og alle amter var repræsenteret ved deres formand, og mere hemmeligt var det altså heller ikke.

Manfred Kühl: Er der andre, der ønsker ordet? – Er der andre kandidatforslag? – Det ser det ikke ud til. Så går vi over til valghandlingen, og denne gang skal den gule stemmeseddel nr. 4 bruges. Det gøres ved at skrive enten Steen Schröder eller Gitte Hougaard-Werner eller afholdelse. Værsgo!

2. tællekommission samler ind!

Har alle afgivet deres stemmeseddel? - Også her afventer vi resultatet, før vi går videre.

I ved, valgt er den person, som får mindst én stemme mere end halvdelen af de afgivne gyldige stemmer.

Resultatet af afstemningen om foreningens 1. næstformand:

afgivne stemmer	132
deraf ugyldige	0
blanke stemmer	1
Gitte Hougaard-Werner	90
Steen Schröder	41

Dermed er Gitte Hougaard-Werner valgt.

(Bifald fra forsamlingen)

Manfred Kühl: Tillykke til Gitte. Vi fortsætter valgproceduren og går over til valg af

2. næstformand:

Der er foreslået to kandidater: Kirsten Futtrup og Steen Schröder. Er der andre forslag? - Det ser det ikke ud til. – Preben beder om ordet.

Preben K. Mogensen, formand for SSF Flensborg by og formand for SSF Flensborg-Nord, meddeler, at Flensborg by efter aftale med Kirsten Futtrup og selvfølgelig med hendes billigelse er villig til at flytte Kirstens kandidatur til 1. bisidderposten, som efter Gitte Hougaard-Werners valg til 1. næstformand nu er blevet ledig og dermed ser bort fra kampvalg om posten til 2. næstformand. Tillykke til Gitte.

Manfred Kühl: Jeg kan forstå, at Preben på Kirstens vegne har trukket hendes kandidatur til 2. næstformandsposten tilbage for at stille sig til rådighed til kandidat som 1. bisidder, som er blevet ledig efter Gittes valg til 1. næstformand. Er det rigtigt forstået?

Kirsten Futtrup: Ja.

Manfred Kühl: Så er der kun én kandidat, medmindre der er andre forslag. – Det ser det ikke ud til. I bedes bruge den gule stemmeseddel nr. 5, og skrive enten Steen Schröder eller ja eller nej eller afholdelse.

1. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel? – Det ser det ud til. - Så går tællekommissionen i gang med at tælle stemmerne op. – Da det denne gang kun er én kandidat, der skal stemmes om, behøver vi ikke afvente resultatet, men kan gå videre til valg af

- **1. bisidder:**

Efter Gitte Hougaard-Werner er valgt til 1. næstformand, er pladsen som 1. bisidder blevet ledig. Som vi hørte fra Flensborg by, foreslås Kirsten Futtrup som kandidat til denne post. Også her skal jeg gøre opmærksom på, at denne post vælges for 1 år. - Er der forslag om andre kandidater? – Det ser det ikke ud til.

Selv om der kun er én kandidat, skal afstemningen alligevel ske skriftligt. Hertil skal den gule stemmeseddel nr. 6 bruges, og I vælger ved at skrive enten Kirsten Futtrup eller ja eller nej eller afholdelse.

2. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel? – Det er fint.

Jeg har nu resultatet af valget til 2. næstformand:

afgivne stemmer	129
deraf ugyldige	6
blanke stemmer	20
nej-stemmer	1
Steen Schröder	102

Dermed er Steen Schröder valgt.

(Bifald fra forsamlingen)

Manfred Kühl: Mens vi nu venter på resultatet af valg til 1. bisidder, har vi mulighed for at vælge

2. bisidder:

Her er kun én kandidat foreslået: Annette Neumann. - Er der forslag om andre kandidater? – Det er der ikke.

Er der nogen, der ønsker at motivere forslaget?

Peter Kreutzer, formand for SSF Flensborg amt og hovedstyrelsesmedlem: Til trods for, at der kun er én kandidat, og til trods for, at Annette siger, 'du gør det ikke', så gør jeg det alligevel.

Jeg vil bede forsamlingen om at stemme på Annette. Jeg ved, det er ret nemt at blive valgt, når der ikke er nogen modkandidat, men jeg vil alligevel bede jer om at stemme på hende – hun har fortjent det. – Tak skal I have.

Manfred Kühl: Så kan vi gå til afstemningen, som den gule stemmeseddel nr. 7 skal bruges til. Her skal der vælges ved at skrive Annette Neumann eller ja eller nej eller afholdelse. Værsgo!

1. tællekommission samler ind!

Har alle afgivet deres stemme?

Tællekommissionen går i gang med at tælle stemmerne op jeg kan samtidig bekendtgøre resultatet af valg til 1. bisidder:

afgivne stemmer	127
deraf ugyldige	2
blanke stemmer	14
nej-stemmer	4
Kirsten Futtrup	107

Dermed er Kirsten Futtrup valgt.

(Bifald fra forsamlingen)

Manfred Kühl: Mens stemmerne nu bliver talt op med Annette Neumann som eneste kandidat til 2. bisidderpost, går jeg ud fra, at du ikke står til rådighed som 1. suppleantpost. Derfor har vi mulighed for nu at stemme om en

- **1. suppleant:**

Her er der kun én kandidat tilbage, og det er Tatjana Mahmens. Er der andre forslag?
- Det ser ikke ud til.

Vi skrider til valghandlingen, og de delegerede bedes bruge den gule stemmeseddel nr. 8. I vælger, idet I enten skriver navnet Tatjana Mahmens eller skriver ja eller nej eller afholdelse.

2. tællekommission samler ind!

Så har jeg resultatet af valget til 2. bisidder:

afgivne stemmer	126
deraf ugyldige	0
blanke stemmer	3
nej-stemmer	0
Annette Neumann	123

Dermed er Annette Neumann valgt.

(Bifald fra forsamlingen)

Manfred Kühl: Lad os gå videre med valget af

- **2. suppleant:**

Her er der også kun én kandidat, nemlig Kirsten Tychsen Hansen.

Jeg skal spørge, om der er andre forslag til kandidater. - Det ser ikke sådan ud.

Til dette valg skal I bruge den gule stemmeseddel nr. 9. I vælger, idet I enten skriver navnet Kirsten Tychsen Hansen eller skriver ja eller nej eller afholdelse.

Har alle afleveret deres stemmeseddel?

Resultatet af afstemningen om 1. suppleant:

afgivne stemmer	123
deraf ugyldige	0
blanke stemmer	6
nej-stemmer	0
Tatjana Mahmens	117

Dermed er Tatjana Mahmens genvalgt som 1. suppleant i forretningsudvalget.

Resultatet af afstemningen om 2. suppleant er:

afgivne stemmer	121
deraf ugyldige	2
blanke stemmer	6
nej-stemmer	0
Kirsten Tychsen Hansen	113

Dermed er Kirsten Tychsen Hansen genvalgt som 2. suppleant i forretningsudvalget.

Forretningsudvalget er nu fuldtalligt. Vi fortsætter med

14. Valg af

14. Valg af

b. Udvalg

Ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.4 (1), vælger landsmødet i ulige år regnskabs- og revisionsudvalget.

Som det fremgår af bilaget til dagsordenspunkt 11, er den nuværende formand Gerd Pickardt og de to ordinære medlemmer Hans Uwe Axen og Povl Ebbe Paulsen indstillede på at tage imod eventuelt genvalg.

Alle tre har afleveret en skriftlig erklæring om, at de er villige til at modtage genvalg.

Er der andre kandidater til de her nævnte poster? - Det ser ikke ud til at være tilfældet. Så går vi over til valgbehandlingen, og jeg vil foreslå, at vi vælger Regnskabs- og revisionsudvalget én bloc, hvis der ikke er indvendinger imod det. - Det ser ikke ud til at være tilfældet. Vi vælger én bloc. Forslaget til formand er Gerd Pickardt og to medlemmer af udvalget, nemlig Hans Uwe Axen og Povl Ebbe Paulsen. I bedes række den gule stemmeseddel nr. 10 i vejret. – Det ser vældig godt ud.

Hvem er imod? – Jeg kan ikke se nogen.

Hvem afholder sig at stemme? – Der er heller ikke nogen.

Dermed er formand for og to medlemmer i Regnskabs- og revisionsudvalget valgt.

Efter vi nu har afsluttet alle valghandlinger, kan vi gå over til punkt

15. Kontingent

Manfred Kühl: Formanden har ordet.

Dieter Paul Küssner: På landsmødet 2003 blev der vedtaget en kontingentjustering fra 18 euro til 20 euro fra 1. januar 2004. På landsmødet 2011 blev det besluttet, at kontingentet for husstande skulle øges pr. 1. januar 2012 med 5 euro til 35 euro. SSF har for år tilbage besluttet, at kontingentet løbende bør tilpasses, hvorfor det vil være på sin plads at regulere kontingentet for enkeltmedlemskab på landsmødet i dag. Dette forslag har forretningsudvalget forelagt hovedstyrelsen, som har tilsluttet sig vores forslag. Derfor indstiller hovedstyrelsen at regulere kontingent for enkeltmedlemskab med 2 euro fra 20 euro til 22 euro fra 1. januar 2014.

Manfred Kühl: Er der nogen kommentar til dette forslag? – Det ser ikke sådan ud. – Er der nogen, der ønsker en skriftlig afstemning? – Det ser det ikke ud til.

Må jeg bede om håndsoprækning med den lyseblå stemmeseddel? – Ja, Tak.

Dem, der ikke kan sige 'ja' til forslaget, bedes om en håndsoprækning nu. – Jeg tæller 5 nejstemmer.

Er der nogen, der vil undlade at stemme? – Det er ikke tilfældet. – Dermed er forslaget vedtaget.

Vi går videre til dagsordenspunkt

16. Dato for næste års landsmøde

Her skal jeg meddele, at forretningsudvalget foreslår lørdag den 8. november 2014. Det skal der ikke stemmes om, det skal bare tages til efterretning.

Dermed er vi nået til sidste punkt på vores dagsorden, til punkt

17. Eventuelt

Er der nogen, der ønsker ordet under dette punkt? – Det ser det ikke ud til.

Så vil jeg takke for god ro og orden. Det var dejligt at styre jer gennem dagsordenen. Hermed nedlægger jeg mit hverv som mødeleder.

Dieter Paul Küssner: Også herfra tillykke til de nyvalgte i forretningsudvalget, også tillykke til den nybagte formand.

Inden den nye formand tager ordet, vil jeg citere fra den danske verdensklassiker "Kongens Fald" af forfatteren Johannes V. Jensen. Den har sådan en vidunderlig slutning, som man fint kan bruge, når man går af. Dette vidunderlige afslutningsvers skal I nu høre:

Fowal og Tak, bette !!
 A ga Jer, hvad a ku gi.
 Di Baank, a skylder min Fjender,
 Dem foer di nok o hveranner.
 og töt I et om Musiken,
 Da war'et Skaad - for no gik'en.

(Stående bifald fra forsamlingen)

Jon Hardon Hansen: Tak til Dieter. – Inden jeg vil sige noget mere til Dieter, vil jeg takke Manfred Kühl for et suverænt stykke arbejde som ordstyrer ved dette begivenhedsrige landsmøde. Du må godt komme igen.

(Formanden overrækker mødelederen en vingave.)

Så vil jeg ønske både de nye og de genvalgte i forretningsudvalget tillykke, og jeg håber, I kan leve med det demokratiske resultat, vi er nået frem til. Jeg ser frem til et godt samarbejde i vores nye forretningsudvalg. Det bedste, Gud har skabt, er kvinder, så derfor synes jeg, det er alle tiders, at vi nu har 3 kvinder i vort forretningsudvalg. Jeg håber også på et godt samarbejde med vores generalsekretær, med vores generalsekretariat og amtskonsulenterne.

Jeg vil ikke glemme Franz Dittrich og sender en stor tak herfra. Tak for 16-års arbejde i forretningsudvalget. Hvis Gottorp amt vil være så venlig at tage en hilsen med hjem til Franz Dittrich. Giv ham applaus!

(Bifald fra forsamlingen)

Dieter, jeg står her som din efterfølger, og vil på forretningsudvalgets og på hele hovedorganisationens vegne sige dig en stor tak for de 10 år, du har stået i spidsen for Sydslesvigsk Forening, mindretallets kulturforening.

Nu er det på tide, som du selv siger, at indlede et generationsskifte. Men når jeg ser på dig, og betragter mig selv i spejlet, kan jeg ligesom ikke erkende, at der er foretaget et generationsskifte - jeg er lidt mere tyndhåret end dig.

I ti år har du sat dit fingeraftryk som formand på vores forening såvel indad som udadtil. Og ingen, hverken forretningsudvalget eller hovedstyrelsen eller distriktsforeningerne eller de danske organisationer i Samrådet eller Grænseforeningen eller FUEV eller delstatens regering eller forbundsregeringen eller EU har nogensinde været i tvivl om dine holdninger og dine mindretalspolitiske standpunkter. Dem har du altid frygtløst kæmpet for. Du er og har altid været klar, tydelig og skarp i mælet med ordet i din magt. Ordet, som dit elskede værktøj både i skrift og tale i mindretalssagens tjeneste. Dine beretninger både til landsmødet og til hovedstyrelsesmøderne har altid været gode, gedigne, oplysende og visse steder poetiske. Og skulle der være nogen, der ikke har forstået dine synspunkter, så kan man bare aflæse dem på dit kropssprog. For lige så tydelig du er i munden, ligeså tydelig er

du i dit kropssprog. Ja, på 100 meters afstand kan man på din fremtoning se, om det er dejlig eller foruroligende, det der nu kommer fra din side. Man kan forudsige på dit kropssprog, om der falder brænde ned eller om din kropsholdning signalerer harmoni, konsensus og lysten til at omfavne denne pragtfulde verden med en højskolesang. Jeg husker selv, hvordan du gik igennem Bruxelles lufthavn og sang den ene højskolesang efter den anden. Jeg tænkte: 'Den mand er gal.' At dit iltre temperament så en gang imellem helt uforudsigeligt har det med at dukke op som en trold af en æske er undtagelsen, der bekræfter reglen, du er tydelig i mælet og kroppen.

På den ene side er du den kunstnerisk poetisk akademiske enegænger. Katten eller isbjørnen, dér sgu er sin egen. På den anden side er du foreningsmanden, højskolemanden og højskoleforstanderen, der lever og ånder i den flade folkelige demokratiske struktur helt i overensstemmelse med den dansk-nordiske ånd og mentalitet.

Hvor du tilsyneladende, som en fisk i vandet, trives i det kollektive samliv med højskolefolket, din missionsmark, som du med din store viden, gode hukommelse og faglige kompetence kan oplyse og oplive til glæde for dem og dig selv, for det hedder jo i ordsprogenes bog: „Et menneske skærpes ved at stå over for sin næstes åsyn!“ Og skarp er du, og det har så afgjort SSF profiteret af både på det indenrigs- og på det udenrigspolitiske plan. Såvel i toppen af mindretalspyramiden, som på basisplan, pyramidens bærende fundament, hvor mindretalslivet leves og dyrkes, har vi nydt godt af dine tanker, ideer og visioner. Du har været talsmand for, at mindretalslivet lokalt skal fremmes gennem en professionelt servicerende administration i by og amt med støtte fra en i din tid nyoprettet stilling – nemlig en sydslesvigsk foreningskonsulent. Du har været talsmand for, at forenings- og kulturlivet skal styrkes, at tradition og fornyelse skal gå hånd i hånd, i alle egne af Sydslesvig i et konstruktivt samarbejde mellem distrikterne og SSF's stående udvalg.

Og så har du peget på, at en helt basal forudsætning for, at det danske har en fremtid i Sydslesvig, som du også kommer ind på i flere af dine årsberetninger, er, at helten ikke duer uden et meget tæt samarbejde på tværs af organisationerne i vore kredse og i vort mindretal.

Takket være et konstruktivt samarbejde med Skoleforeningen kan vi med glæde notere, at medlemstallet i SSF i din formandstid er steget år for år i de sidste 7 år. På samme måde håber vi så på, at samarbejdet mellem SSF og Skoleforeningen omkring integrationen af de nye, ikke blot øger SSF's medlemstal, men især resulterer i en styrkelse af vort danske fællesskab på tværs af organisationerne.

Det er ikke nogen hemmelighed, Dieter, at du alle dage har været en talsmand for at samle mindretallet i et folkeråd, et ting, et samråd, kald det, hvad du vil, der ligger inde med en kompetence i visse for mindretallet overordnede sager. Et organ, der kan træffe beslutninger på alles vegne og i fælles interesse. Men du er realist nok til at erkende, at et fællesorgan ligesom ikke ligger lige om hjørnet og heller ikke har gjort det de sidste mange årtier.

Du har siden 1989 sat dit fingeraftryk mange steder både inden for og uden for vores kulturförening. Bl.a. som formand for Sydslesvigsk Museumsforening, som medlem af SSF's Kulturudvalg, det daværende Foredragsudvalg, som 1. næstformand i seks år fra 1997 til 2003, som formand for Mindretalsrådet og formand for Samrådet, som medstifter af DialogForumNorden og og og.

Tillad mig til slut lige kort at nævne bare et lille uddrag af, hvad der er sket i SSF's regi i de ti år, du har været formand:

Vi fik ændret SSF's formålsparagraf. Vi fik en ny Samrådsaftale med en klar kompetencefordeling. Vi fik indviet adskillige forsamlingshuse så som Sporskifte, Ejderhuset, Kulturhuset i List og ikke mindst har vi fået Slesvighus på rette spor, renoveret en del forsamlingshuse og solgt nogle, som var blevet til en klods om benet.

Du har været idémand bag Mindretallenes Hus og et Nordens Hus i Nørregade.

Du har været med til at fremme Danevirkes vej mod større international opmærksomhed og anerkendelse med udsigt til, at den gamle grænsevold bliver erklæret til verdenskulturarv af UNESCO.

Vi har fået et musealt samarbejde op at stå på tværs af grænsen. Vi har fundet den berømte port til Norden i voldanlægget. Vi har udvidet Danevirke Museets museale tilbud med en mindretalsudstilling.

Og ikke at forglemme Nordisk Kunst- & Cricket Center på Mikkelberg, som SSF overtager driften og styringen af, og hvor vi to i øvrigt kommer til at sidde sammen i bestyrelsen. Det glæder jeg mig til.

Så du stopper ikke helt med at engagere dig i det frivillige arbejde - langt fra. Du er jo her i foråret blevet valgt til vicepræsident i FUEV, og følger således i Heinrich Schulz' fodspor som medlem af NGO'ens præsidié.

Så lad det være slået fast med det samme: Vi vil i fremtiden høre mere fra ildsjælen, foreningsmennesket og mindretalsborgeren Dieter Paul Küssner!

Endnu en gang tusind tak for din store, gedigne, kompetente, suveræne og altid velforberejede og værdige indsats for vort mindretal på alle niveauer både indad- og udadtil.

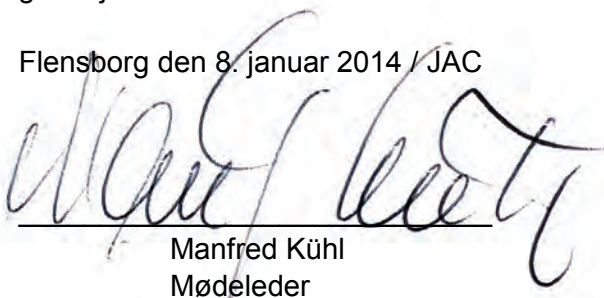
Dieter, du skal ikke gå tomhændet herfra. Du får nu fra os et billede af Holger Hattesen.

Og så synes jeg, vi skal rejse og endnu en gang for vores formand og udbringe et trefoldigt 'hurra'.

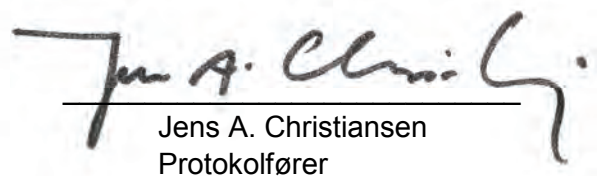
(Forsamlingen rejser sig og udbringer et trefoldigt 'hurra' for formanden, bagefter er der bifald fra forsamlingen.)

Vi siger farvel til hinanden og tak for et begivenhedsrigt landsmøde. Tak for i dag og kom godt hjem.

Flensborg den 8. januar 2014 / JAC



Manfred Kühl
Mødeleder



Jens A. Christiansen
Protokolfører

PROTOKOL 2013

Sydslesvigsk Forening
Norderstr. 76
24939 Flensburg
Telefon +49 461 144 08-0
www.syfo.de